AYDEDE

No. 93 — 117
CUMARTESİ 6 AĞUSTOS 1949
FIYATI 25 Kuruş

Cumartesi Günleri Çıkar Bitaraf Siyasi Hoşsohbet Gazete
İdarehane: Cağaloğlu Türbedar So. No: 18 AKÇA Matbaası
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 20332 — Posta Kutusu: 810

İKİ GÖNÜL BİR OLSAYDI!...

ŞU, ACAİP DÜNYA

KAPANA TUTULAN GÖZDE

Bir sabah XIV. Louis, Mareşal Gramon'a dedi ki:

— Lütfen şu şiiri okuyunuz. Bundan daha kötüsüne rastlamamış olduğunuzu tahmin ediyorum. Malûmya benim şiir yazdığımı öğrenenler durmadan şiirler yolluyorlar.

Mareşalkâğıda göz gezdirdi:

— Pek haklısınız, haşmetli kralım! Cidden gülünç, değersiz, saçma, aptalca bir parça...

— Bunu yazan adama «ahmakın biri» demek doğru olmaz mı?

— Başka sıfat verilemez, efendimiz çok doğru söylediniz.

Kral güldü:

— Aman, efendimiz, eseri dikkatle okuyamamıştım, hele bir kere daha tetkik edeyim...

— Hayır, lüzum yok. İlk hisler en samimî ve doğru olanlarıdır. İyisini yazmağa çalışacağım!

ÇALIŞMAĞI BİLMEYENLER

Amerikada, «Women Voluntary» servisinin gayretile bu sene Avrupalı çocuklara 400 bin eşya paketi gönderilmiştir. Her pakette, gönderen çocuk tarafından yazılmış bir mektup, okul veya dikiş levazımı, ayakkabı, eldiven, sabun, oyuncak, diş fırçası ve tozu bulunmaktadır. Bu paketlere «dostluk paketi» ismi verilmiştir.

Aynı servis 1946 senesinde «dostluk yünü» ismi altında yine Avrupalı çocuklara sıcak tutucu yün trikolar ve saire göndermeğe başlamıştı. 1948 sonunda paketlerin sayısı 300 bini aşmıştı.

Haftanın son acaiplikleri

KULAĞINI SATAN ARTİST

Los Angeles şehri gazetelerinden birinde bayan Drusilla Gent adında bir kadının «yaşamak ve resim yapmağa devam edebilmek için» sol kulağını satacağına dair bir ilânı çıkmıştır.

Bu gibi şeylere meraklı olan vatandaşları nedense kayıtsızlık göstermişlerdir. Yalnız bir tıbbiye talebesi kulağa yarım dolar vereceğini bildirmiştir!

Vaktiyle, meşhur ressam Van Gogh da bir delilik krizi esnasında sol kulağını kesmişti.

—o—

KAZA OLMUŞ!..

Ceza mahkemesinin huzurunda idiler. Davacı kafası gözü sargılar içinde bir bayan dâvalı ise ürkek tavırlı bir erekek:

Yargıç adama sordu.

— Bana bak! Karın senden dâvacı! Kafasında sandalya parçalamışsın!.

Adam sümsük sümsük cevap verdi:

— Bir kaza oldu efendim.

Yargıç sesinin tonunu yükselterek:

— Nasıl kaza oldu!, diye bağırdı:

Adamcağız:

— Evet, efendim!.. diye cevap verdi. Sandalyenin kırılmasını istemezdim.

NANE İSTERSEN ÖYLE YAP!..

Bay (D...) bir iş için İzmitten İstanbul gelmişti. Aradığı zatın Taksimdeki evine gitti ise de, sokağa çıktığını, ancak dörde doğru döneceğini öğrendi.

Yapacak işi yoktu; sokak sokak dolaşmağa başladı. Ayaspaşadan geçerken o muazzam apartmanlardan birinin önünde bir adamın oturacak bir köpek kırktığını gördü. Vakti vardı; kendisine ğelenee arıyordu; durdu seyre başladı.

Bir Beyaz Rus olan köpek kırkıcısı işini bitirdikten sonra, (D...) nin yüzüne baktı ve:

— Nasıl keselim? Arslan olsun mu? diye sordu.

(D...) o ana kadar yanında, pis mendebur bir sokak köpeğinin oturduğunu farketmemişti. Adama:

— Arslan yap! dedi:

Köpek berberi bütün meharetini kullanmış, o pis kelpten minnacık, şip şirin bir arslan minyatürü meydana getirmişti. İşini bitirince muzafferane bir eda ile (D...) nin yüzüne baktı ve:

— Şimdi, boynuna bir de kordelâ ister! dedi. Takayım mı?

(D...) omuzlarını silkerek:

— Ne yaparsan yap! diye cevap verdi. Köpek benim değil a!...

KURT DİLİ BİLEN ADAM

Londra — Yer yüzünde kurtların lisanından anlıyan yegâne adam İskoçyalı 77 lik Douglas Stewart geçenlerde Londrada ölmüştür.

Londra hayvanat bahçesinin tanınmış simalarından biri olan bu İskoçyalı, hayatının büyük bir kısmını yırtıcı hayvanlarla birlikte geçirmiştir. Kurtların kafesinde uzun müddet yaşamış olan bu İskoçyalı şöyle demiştir: «Yalnız kurtların lisanını değil, fakat onların kafasından geçeni de anlamak mümkündür. Ben onları anlar, onlar beni anlar ve birlikte iyi geçinirdik. Belki de yırtıcı hayvanlar arasında en sevimli ve zeki mahlûklar onlardır.»

—o—

TEPKİLİ LOKOMOTİF

Berne — İngilterenin ilk tepkili lokomotifi tecrübelerini İsviçre demiryolları üzerinde yapacaktır. İsviçrede mevcut yolların düz ve çift hat olması bu gibi tecrübelere daha müsait olduğundan tecrübe burada yapılacaktır. Tecrübeler İngiliz demiryolları yüksek mühendis ve teknisyenlerinin nezareti altında yapılacaktır.

Eğer bu makine hiç bir arıza yapmadan iyi neticeler verirse yakında İngiliz demir yolları üzerinde tepkili lokomotifler görmek mümkün olacaktır. Makinenin elde edeceği sürat hakkında daha hiç bir malûmat verilmemektedir.

—o—

KAUÇUK YOL!

Guala Lumpur — Guala Lumpur civarında lâstikten muazzam bir yol yapılması düşünülmektedir. Bu yolun masrafına İngiltere, Hollanda ve Fransa iştirâk edecektir. Bu yolları yapmakta en çok ehemmiyet verilen cihet tabii kauçuk istihsalini himaye etmektir. Bu yol faaliyetine İngiliz kauçuk araştırma enstitüsü, Hollanda kauçuk fabrikaları Malaya hükûmeti Bayındırlık Vekâleti ve Guala Lumpur belediyesi iştirak edeceklerdir.

Tecrübeler yolların üzerine hususî bir surette hazırlanmış olan bir nevi kauçuk halitası döküldükten sonra başlıyacaktır.

AYA SEYAHAT HAZIRLIĞI

Londra, — Atom enerjisinden istifade edecek bir sanayiin ancak 15 veya 20 sene sonra kurulabileceği söylenmektedir. Londra üniversitesinin profesörlerinden S. W. Massey bu sanayii ile ilgili olarak yaptığı bir konuşmada şöyle demiştir:

«Kanadanın Roket cemiyetinin aya gitmek üzere hazırlıklar yapmakta olduğu söyleniyor. Bu hazırlıklar 1680 senesinde sona erecek ve bir roket vasıtasile aya gidilecekmiş. Bu hususta yapılmakta olan hazırlıklar hakkında tafsilât elimde olmadığı için bir şey söyliyemem. Yalnız muhakkak olan bir şey varsa o da atom enerjisinden istifade etmeyen bir roketle ancak aya gidilebileceğidir. Bu gibi roketlerle diğer seyyarelere gitmek maddeten imkânsızdır. Diğer seyyarelere gidilebilmek ve oralardaki hayat üzerinde tetkiklerde bulunabilmek için behemahal atom enerjisinden istifade eden projektiller yapmak lâzımdır. Bunun da 15 veya 20 seneden evvel elde edilebileceğini tahmin etmiyorum.»

EVLENME DÜŞMANININ AKLI

Konya — Bayramın birinci günü şehrimizde pek garip bir vaka olmuştur.

Konyalı bir kadın, belediye binasının önünde asılı duran nikâh kâğıtlarının ne olduğunu sormuş, bunun evlenme ilânları olduğunu görünce, öfkelenerek ben evlenmeyi yasak ediyorum, bir evlendik de ne yaptık? diyerek yumruklariyle camekân camlarını parçalamıştır.

Yapılan soruşturmada kadının aklî muvazenesinin bozuk olduğu anlaşılmıştır.

—o—

ŞEKER KÜFÜNDEN LASTİK

Nevyork, — Birleşik Amerikada imal edilmekte olan yeni bir sentetik lâstik büyük bir muvaffakiyet elde etmiştir. Bir nevi şeker küfünden imal edilen bu sentetik lâstik şimdiye kadar yapılmış olan lâstiklerden çok daha mukavim olduğunu ispat etmiştir. Ayrıca bu yeni sentetik lâstiğin gayet çabuk ve çok kolay imâl edildiği de ilâve edilmektedir.

ŞAŞIP KALMIŞ

Fransız sinema aktörlerinden Fernand Gravey, bir filmde otomobil tamircisi ve garaj hademesi rolü oynuyordu. Eli yüzü yağlar içinde, sırtında işçi gömleği, bir sabah harici manzara çevrilen yere giderken otomobili bozulmuş bir yolcu onu çağırdı:

— Gel arkadaş! Şu makineye bir bak. Sana bahşiş veririm. Aktör hiç bozmadı, otomobilin altına yattı, bozuk tarafını düzeltti. Zira kendisi otomobil meraklısıydı.

Yolcu memnun oldu:

— Mersi, dedi, al sana 20 frank...

Gravey paraya el sürmedi; yolcu da tamircinin kibarlığına şaşıp kaldı.

YENİ XIV. LOUİS

Londrada güzel bir frak ile smokini olan, terbiyeli ve yakışıklı bir adam vardır; küçük ismi Louisdir. Fakat ondan bihsedilirken daima XIV. Louis diye anılır.

Sebebi şudur:

Louis, kibar davetlerinde herhangi bir sebeple sofra başında 13 kişi oldu mu hem de telefonla çağırılır; gelir, 14 üncü iskemleye oturur. Bu suretle de 13 rakamının uğursuzluğu kalkar. İşte Louis, daima 14 üncü olduğundan o lâkabı almıştır.

Yeni XIV. Louis'in başka geçim yolu yoktur!

SUDA NAKIŞLAR

YAKIŞIR HASBAYA!

Avrupa memleketlerine gezintiler yapacak talebe gruplarına döviz verilmiyor. Anladık, bazı bulaşıcı hastalıklar vesile edilerek Hacca gideceklerden döviz esirgendi. Fakat talebe topluluklarını seyahatten alakoymak neden?

— Aman efendim, bunda anlamıyacak ne var? Paramızın lüzumsuz yere harice akmasını önlüyoruz!

Akan sular durur.

Durmaz!

Talebenin yaz mevsimini üç dört gurup halinde bir kaçar bin liralık dövizle gezintiye çıkması mı paramızı koruyacak?

Dövizi asıl israf edenler hükûmet erkânı, hükûmetçe iltizam edilenler. Heyetler ve memurlardır.

İsim zikretmiyelim.. Epice oluyor, Ankaradan dönerken trende bir gözde adama rasladım. İki büklüm, bet beniz kül, yarı sarsak bir zat-i şerif. Amma unvanları muhteşem... Bilmem hangi uydurma sebeple Avrupa yolunu tutmuştu.

Gitti. Hâlâ oradadır. Varan üçüncü ay!

Acaba bu emekleyen emekliye devlet ne kadar döviz ihsan buyurdu?

Her halde bir, belki de iki talebe heyetinin gezintisine yetecek miktarda...

O, inim inim emekleyen, kulakları yarıdan aşağı işitir. Nefesi kesilmiş, gözleri dörtte bir görür gözde emekliden memlekete ne fayda gelecek? Laşey kabilinden bile değil.

Halbuki talebe gezintileri öğrenmek bakımından bir ders yılı derecesinde istifadelidir. O gençlerden çoğu yarını kuracaklar.

Bizim emekleyen emekli gözdenin artık kuracak bir şeyi yoktu.

Vardır.

Bankadaki carî hesap yekûnunu kabartarak yeni bir apartıman! Döviz işi softanın va'zına döndü. Hani camide başka kadınlara süsten feragat tavsiye ederken kendi karısının şatafatını ileri sürenlere:

— Bizim hasbapa yakışıyor!

Demiş. Döviz de ancak bizimkilere yakışmakta...

Gençlere öğüt: Hemen, bir an önce iktidarda dalınla derek - hangi iktidar olursa olsun, hepsi bir kapıya çıkar! - Mebus, bakan ,hiç de

BASTİL HAPİSANESİ YENİDEN YAPILACAK!..

1789 insanlık tarihinin en şanlı bir sahifesidir. Korkunç bir istibdada karşı ayaklanan Fransız milleti, bu tarihte despotizmi yıkmış ve bütün insanlığın gönlüne hürriyet, müsavat, adalet aşkını aşılamıştı. Bu tarihten sonradır ki, bütün dünyadaki müstebitlerin tahtları çatırdamış, halk tabakalarının kafasına millet olmaları mefhumu girmişti.

14 temmuz 1789 işte böyle bir gündür. O tarihte ayaklanan Paris halkı, istibdadın bir sembolü olan Bastil zindanını yerle bir etmişti.

Fransızlar, bu meşûm hapishaneyi yıktıkları tarihin yıl dönümünü Millî Bayram olarak kabul etmişlerdir.

Şimdi, öğrendiğimize göre bir Amerikalı zat tam otuz yıldır bu hapishaneyi yeniden inşa etmek için çırpınıp duruyormuş.

Geçen harpte Avrupaya gelen Amerikan kıtalarının arasında bulunan Merke isimli bu adamcağız Fransız hariciye nezaretine bir istida ile baş vurmuşmuş. Bunda, eski kalıb ve asıl taşlarile yapılacak olan bu hapishanenin bir döviz kaynağı olacağını belirtiyor, bunu görmek ve otel haline getirilecek hücrelerinde bir kaç gece geçirmek için vatandaşların binlerce dolar harcayacağını ileri sürüyormuş.

Bu iş için lüzumlu sermayeyi bulacağını ileri süren Mister Merker doksan dokuz yıllık işletme imtiyazını takip etmekte imiş.

Fransız hükûmeti bu teklifi reddetmiş imiş.

Bu müteşebbis Amerikalı ümidini kaybetmemiş: tam otuz yıl, Vaşingtondaki Fransız sefaretinin kapılarını aşındırmış, durmuş. Fakat, Fransızlar dayatmışlar, istibdadın sembolü olan bir binanın, muazzam gelir kaynağı bile olsa, bir daha dikilmesine göz yummamışlar.

Şimdi, bu zatı şerif son bir teşebbüste daha bulunmuş harpte harap olan Fransız şehirlerinden birinin enkazile Bastili inşa etmek istiyormuş.

Aklımıza şöyle geliyor, tarihleri olmayan bu, Amerikalılar tarihî zindanlara bu kadar meraklı iseler İstanbula teşrif etsinler, bir zamanlar yabancı devlet elçilerinin hapsedildiği, binlerce devletlünün boynunun vurulduğu, Genç Osman gibi, ileri bir adım atmağa kalkışan bir padişahın boğdurulduğu Yedikule ister mışıl mışıl uyusunlar, isterlerse korkulu rüyalar görsünler! Yeyer ki memlekete para getirsinler!

gilse gözde olmağa bakalım...

O zaman bütün dünyayı, en hiçten, lüzumsuz vesileler yaratarak hesapsız dövizle bir aşağı, bir yukarı, boyuna dolaşırlar.

Şimdiki mahrumiyetin acısını çıkarırlar...

Büdeenin de cıcığını!

Aydede

Gazete sahibi — Demokrasi, bu memlekete yerleşemezse doğrusu çok yanarım!.
Sekreter — Niçin?
— Sayesinde muhalefet yaparak gazetenin satışını on misli arttırmıştım!..

FRANSIZ DAİMA GÜLER

Bir Fransız harp gemisi süvarisi, bahriye erlerile beraber Papa XIV. Benoit'nin huzuruna kabul edilmişti. Takdim sırasında ve merasimin acayipliği karşısında genç erler kendilerini tutamayıp gülüşmeğe başladılar. Süvari yerlere geçti; Papadan özür diledi. Benoit dedi ki:

— Müteessir olmayınız. Papa olmaklığıma rağmen bir Fransızı gülmekten menedecek kuvveti haiz bulunmadığımı iyi bilirim.

— Ha, şimdi bir kadeh daha içebilirim, doldurun.

OLAGAN IŞLERDEN

DUT TEHLİKESİ

Dut mevsimi geçmek üzere... Fakat bir, iki aya kadar incir başlıyacak. Çarşıda, pazarda veya dalında, ağacında ilk dut ve ilk incir gözüme ilişti mi düşüncem şu olur: «Bakalım bu sene kaç kurban vereceğiz!»

Bu iki meyve, mantar kadar zehirli, marul gibi tifolu mudur ki böyle düşünüyorum?

Hayır. Bilâkis mikroplu ve mikropsuz hiç bir su ile yıkanmaları, üzerlerine su serpilmeleri caiz olmadığından çoğu meyve ve sebzeden daha az tehlikelidirler; ayrıca gıdalı, şifalı şeylerdir.

Fakat görünür kazaya en müsait olanlar da bunlardır. Ne gibi diyeceksiniz?

Dut ve incir mevsiminde gazetelerin zabıta vakaları sütununu takip ederseniz okursunuz: «Kadirgada oturan altmış beş yaşlarında Bayan Gülsüm, bahçesinde dut ağacına çıkmış, müvazenesini kaybederek düşüp başından ağır surette yaralandığı cihetle hastahaneye kaldırılmıştır.» Yahut «Çengelköyünde Ahmet adında bir çocuk incir toplarken dal kırılmış ve ağacın altındaki bostankuyusuna yuvarlanarak boğulmuştur.»

Her yıl ayni kazalar muhtelif semtlerde tekerrür eder. Dut ve incir İstanbulun netameli meyveleridir ve çok lezzetli, yenilmesi kolay oldukları için de kurbanlarını daha ziyade çocuklarla dişleri dökülmüş ihtiyarlar arasından seçerler.

Filvaki facialarda o yemişlerin doğrudan doğruya taksirleri yoktur; fakat her halde dallarının gevrekliğiyle kazaları kolaylaştırdıkları da şüphe götürmez.

Ben tabiatin tam bir kemale varmadığı fikrinde daima ısrar edenlerdenim. Meselâ dut ve incir, hattâ o kabil bütün meyveler, niçin taflan yüksekliğini geçmiyen bodur ağaçların mahsulü değildir? Niçin armutla elmayı fidanlardan kolaycacık koparamıyoruz?

Hoş, yalnız cefalı dünyada değil, Adem ile Havva kıssasına göre Cennet'te de başka türlü olmadığı anlaşılıyor; orada da elmalar ağaç tepesindedir ve Cennetin dünyadan daha fena olan bir ciheti de vardır: Hiç değilse burada elma koparan çiftler «vay, ne haltettiniz siz!» diye kapı dışarı, bambaşka bir küreye baş aşağı fırlatılıp ebedi sürgün cezasına uğratılmıyor... Bu kabahatin cezası, pek sıkıştırılırsa, nihayet nikâh memurunun huzuruna çıkmaktan ibaret kalıyor!

O itibarla ben dünyanın otoriter bir idare altında - en lezzetli bir meyve olan hürriyetten tadılmamak şartiyle - Cennete çevrilmesine pek de taraftar değilim.

Kaha

Mevsim konuşmaları:

Yazlık Çilesi...

Bereket ki İstanbulda yaz topu topu dört ay sürüyor... Bunun bir kısmı da yağmurlu geçmek şartile!

Eğer böyle olmasa ne yazlığa taşınanların, ne de ara sıra deniz ve kır gezintilerine çıkanların daha uzununa, daha fazlasına tahammül edemiyeceklerinde şüphe yoktur. Zira çoğumuz o güzel mevsimin tam mânasile zevkini sürmek imkânından ya mahrum olan, yahut bu imkânı baltalayan adamlarız.

Kusurlarımız, eksiklerimiz, aksayan taraflarımız nedir?

Bunları — biri şehirde kalıp da kır gezintisi ve ziyareti yapanlara, öbürü yazlıkta oturanlara mahsus olmak üzere — ikiye ayırmak lâzım gelir.

Birinci kısmın dertleri besbellidir: göz çıkaracak kadar meydandadır:

1 — Nakil vasıtalarının azlığı, darlığı, pahalılığı;

2 — Vasıtalar arasında bağlılık ve bir yerden alınacak tek biletle sefer imkânı bulunmaması;

3 — Mesafenin uzaklığı; ailece bir geceyi geçirecek köy pansiyonlarının yokluğu;

4 — Kahve, gazino, plâj gibi yerlerde tarife yüksekliği;

5 — Yine o yerlerde «porsiyon» çingeneliği, konfor eksikliği ve garson noksanı;

6 — İniş, biniş, bilet alış bakımlarından düzen ve sıra riayetsizliği.

★

Bahsi daha ziyade yazlıkta oturanlara getirmek istediğim için zaten birçok kere yazılmış, çizilmiş, dert yanılmış olan birinci kısmı kısa kesiyorum.

Yazlıktakilerin başlıca dertleri — biri umumî kötü usullere, öteki hususî terbiye kusurlarına ayrılacak iki ayrı bölümde — şunlardır:

1 — Mobilyalı, yani yaz mevsimine yetişecek ve uyacak kadar döşeli dayalı kiralık köşk âdetinin bir türlü yerleşememesi.

2 — Kira ile yazlık ev tutmak âdetinde olanların kışlıktan ayrı bir «yaz mobilyası ve göç takımı» düzememeleri.

3 — Yaz semtlerinde az mesahalı arsalara sekizer, onar daireli kiralık kervansaraylar, kat kat apartmanlar yapılmasına izin verilmesi ve bunlara yerleşen nüfusun el ayası kadar bahçeden başka bir açıklıktan mahrum bırakılması. (Bu yüzden yaz, ferahlık, serbestlik, açık hava istirahat, hattâ bazan ahlâk mefhumuna uymayan o hal sıhhate olduğu kadar aile hayatına da zararlıdır: seciyemize ise hiç uygun değildir).

4 — Yazlık semtlerde bakkal, kasap, manav, zerzevatçı esnafının hesaba, insafa sığmayan fiyat yükseltmeleri (bu yüzden yazlığa gidiş ile yaz gezintileri, yaz aylarını bir boğuntu mevsimi yapar).

★

Bakınız, ziyaretler meselesinde terbiye kusurlarından doğan rahatsızlıkları — çok candan dostlar ayırdedilirse — ne gibi şeylerdir:

A — Öğleden önce bir evin — hanım çalışsın, hizmetçiler bulunsun — iş, güç, mutbak, alış veriş ve bir taraftan da çok yerde deniz banyosu saatidir: ziyaretten sakınmalı.

B — Öğle yemeği dâvetlerini kolayca kabul etmemeğe dikkat lâzımdır. Zira yemekten sonra — soyunmadan, yıkanmadan, yatmadan, kendi başına kalıp dinlenmeden — iskemlelere sıra sıra dizilip zorla konuşma külfetini hem misafir, hem ev sahibi için mevsimin sayılı bir azabını teşkil eder. Eskiden yarım baş ağrısı denilen nevralji, insanın şakağına öyle bir günün ikindisinde yapıştığından bu saatlerde «aspirin» veya «Veramon» zamanı adını verebiliriz.

C — Öğle ikindi arası sükûn, istirahat, gündüz uykusu, yaz akşamına istirahatle hazırlık zamanıdır; o saatlerdeki ziyaretler en münasebetsizidir. Hele bir başka yere uğrayıp bulamadığınız veya çevrildiğiniz için «bâri gelmişken şunlara da uğrayıp akşamı edelim!» diyerek giderseniz...

Ç — İki kilo şeftali, bir kutu pasta hediye götürerek çoluğile çocuğile bir övün yemeğe hak kazandığını sanmak haksızlıktır. Beş kişinin bir tek yaramaz çocuktan yeğ olduğunu da bilmelidir.

D — En elverişli ziyaret saati akşama doğru 6 ile 8 arasıdır. Güneş hızını kaybetmiştir, etrafa gölge ve serinlik yayılmıştır, günlük işler görülmüş, sohbet zamanı gelmiştir. Fakat şuna dikkat gerek: Mutbak tarafında pıtırdı çoğalınca yolu tutmak!

E — Akşam yemeklerinden sonraki habersiz komşu ziyaretleri de çok defa yersiz düşer! Olabilir ki, ev sahipleri o gece, gündüzki gezintiden, yahut bir gece evvelki sabahlamadan dolayı yorgundurlar, yataklarına erken çekilmek isterler. Esneme salgını en fazla bu gibi ziyaretler sırasında hüküm sürer!

F — Yazlığa gidenlerin göçden önce kışlık komşularına ve ahbaplarına «bekleriz, muhakkak geliniz, gelmezseniz güceniriz!» kabilinden sözlerine ciddi bir kıymet vermemelidir Belki yazlıkçılar o sırada heyecana kapılarak gönülden söylemişlerdir ama yerleşip bir kaç misafir akınını savdıktan sonra afallamış, apışmışlardır!

★

Bütün bu saydıklarımı ve gece yatısı gibi hâlâ tamamile bırakamadığımız birçok zararlı âdetlerimizi düşünürseniz İstanbulda yaz rahatsızlığının ne kadar köklü ve rahat imkânının ise ne derece az olduğunu anlar, o mevsimin dört aydan fazla sürmemesindeki hikmeti sevinçle kavrarsınız.

R. H. K.

Kadın — Ben İrlandalıyım, mayom Fransızdır; fakat hediye almağa gelince İskoçyalıyım!

«Amerikan karikatürü»

BAHANE

Erkek — Olduğunuz yerde durun... şimdi kurtarırım!

«Amerikan Karikatürü»

PROFESÖRLER

— Belki onda atom vardır, bay profesör... amma ne atomu?

«Amerikan Karikatürü»

KOCALARINI DÖVEN VE ÖLDÜREN KADINLAR

Londra, — Sudan'da neşredilen bazı haberlere göre, Torrit havalisinde kocalarını döven veya öldüren kadınların sayısı gün geçtikçe artmaktadır.

İlâve edildiğine göre, sıcak iklimlerde yaşamakta olan bu kadınların kocalarını öldürmek için kullandıkları başlıca silâh mızraktır. Fakat mızrak bulamıyan kadınların ellerine geçirdikleri her hangi bir demir parçası ile de kocalarına taarruz ettikleri görülmüştür. Son hâdise şöyle cereyan etmiştir: Sokakta yürümekte olan bir adama arkadan yanaşan bir ihtiyar kadın elinde gizlemekte olduğu mızrağı savurmuş ve nişan aldığı adamı öldürmüştür.

GENÇ KARI - YAŞLI KOCA

Yaşlı bir erkek, genç bir kadınla evlenmeğe karar verince sağır, dilsiz yaşamağı yahut işi feylosofluğa vurmağı göze almalıdır.

De Sommery

MAREŞAL SMUTS'UN ZEKÂSI..

Cenup Afrika eski başbakanı Mareşal Smuts zekâ ve kehanetile maruf bir adamdır. İki cihan harbini de evvelden sezmiş ve neticelerini bildirmişti.

Gençliğinde parlak zekâsına hayran kalan hocalarından biri, hakkında şunu söylemişti:

— Bereket, çok namuslu ve dürüst ahlâklı... Yoksa hangi kötü tarafı tutsa onu da galebe ettirirdi!

Smuts şimdi 79 yaşındadır.

GAZETECİ BU YA!

Kraliçe Viktorya (Viktoria) devrinde bir İngiliz seyyahı Amerikayı dolaşırken küçük bir kasabaya uğrar ve kasaba gazetesi idarehanesine bir ziyarette bulunur.

Gazete sahibi sorar:

— Kraliçe Viktorya iyidir inşallah?

— Son haberlere göre hamdolsun afiyettedir.

— Son yazım çok canını sıkmış olmalı. Fakat yeni bir makale yazdım, gayet lehindedir. Her halde memnun kalacak. Ne yapalım, bizler, Amerikalılar herkese karşı doğruyu söyleriz, fikirlerimizi saklıyamayız. Kraliçeyi üzdüğüme müteessirim amma ne yapayım? Kanaatimi yazdım.

Seyyah susar. Küçücük Amerikan kasabasında çıkan minimini gazeteden İngiliz kraliçesinin haberi bile olamayacağını karşısındakine nasıl ve niçin anlatsın?

Ekim ayı sonunda

Bir Çekilişte

4 EV

ve

10.000 Lira

İkramiyeli Aile Cüzdanı

sahiplerine hediye edilecektir.

★

Bundan sonraki çekiliş

4 Mart 1950 - de

2 EV

ve

15 - 20.000 Lira

para ikramiyeleri.

YAPI ve KREDİ BANKASI

MAREŞAL SMUTS'UN ZEKASI..

...enup Afrika eski ...bakanı Mareşal ...ts zekâ ve kehanemaruf bir adamdır. ... cihan harbini de ...elden sezmiş ve ne...lerini bildirmişti. ...ençliğinde parlak ...ısına hayran kalan ...alarından biri, hak...la şunu söylemiş-

- Bereket, çok na...lu ve dürüst ahlâk... Yoksa hangi kötü ...fı tutsa onu da ga... ettirirdi! ...muts şimdi 79 yaşın...r.

...AZETECİ BU YA!

...içe Viktorya (Viktori...rinde bir İngiliz say... Amerikayı dolaşırken bir kasabaya uğrar ve ... gazetesi idarehanesi... ziyarette bulunur. ...te sahibi sorar:

...raliçe Viktorya iyidir ...h?

Son haberlere göre ...lsun afiyettedir. ...on yazım çok canını ... olmalı. Fakat yeni ...kale yazdım, gayet le...lir. Her halde mem...kalacak. Ne yapalım, Amerikalılar herke...şı doğruyu söyleriz. fi...mizi saklıyamayız. Kra...izdüğüme müteessirim ... ne yapayım? Kanaati...dım.

...ah susar. Küçücük A...n kasabasında çıkan ...iri gazeteden İngiliz ...esinin haberi bile ola...ağını karşısındakine ...e niçin anlatsın?

...m ayı sonunda
... Çekilişte
4 EV
ve
...0.000 Lira
...miyeli Aile Cüzdanı
sahiplerine
hediye edilecektir.
★
...ndan sonraki çekiliş
...art 1950 - de
2 EV
ve
- 20.000 Lira
...ra ikramiyeleri.
... ve KREDİ BANKASI

47 SENE EVVEL

BİR 19 AĞUSTOS GECESİ

No: 3 Yazan: *SERMET MUHTAR ALUS*

Duvar parmaklığının hizasındaki geniş yolda ahşap takların arasında, sıra ile, fasılalı barakalar. onların önünde de omuz omuza insan; erkek. kadın, çoluk çocuk ve feryat ve figan

— Boş böğrüm hurdu haş oldu, ölüyorum a dostlar!

— Kaburga kemiklerim birbirine girdi. Ya kırıldı, ya çatladı muhakkak..

— Bir bir saydım. Şu sadakor yeldirmeli kocakarı tam sekiz sigara aldı; dört bardak şerbet içti; altı tane de pasta tıkındı...

— Anne, o kâğıda sarılı armut mu, yoksa dondurma mı? İsterim ondan...

— Sus yumurcak. acelen ne? Bize de verecekler. elbet te ziftlenirsin!

Barakaların kiminden birinci nevi zıvanalı sigaralar yağdırılıyor; kiminden bardak bardak buzlu limonatalar, şerbetler sunuluyor; kiminden armut, kayısı, türbe eriği şeklinde kaskatı kalıp dondurmaları dağıtılıyor; kiminden de pastalar, şekerlemeler. kaymaklı çikolâtalar.

Sünnet çocuklarının karyolaları yanına dizili kadife kanapelere. koltuklara hatırlı kimseler kurulmuş. Bir tarafta hanfendiler, bir tarafta beyefendiler. Fuat Paşa, elleri arkasına dolanık, herkese ayrı ayrı iltifatta. Frenk kırması uşaklarına, hıristiyan kilercilerine fransızca emirler savurmada:

— Alfred, de fruits glacés à ces dames!... Demètre. des cigarettes à ces monsieurs!. Georges, aporte-moi une verre d'eau!...

Dönüp dolaşıp gelecek ve sabahlanacak yerin burası olduğuna artık şüphe yoktu. Fakat biraz daha vakit geçmeli, hiç değilse gece yarısını bulmalı; kuru kalabalık. ayak takımı ortalıktan çekilip civarın kibarları, şık şık hanımlarla gelmeli; ki buranın tadı çıksın.

İlk kararımız veçhile, başka donanmaları da yoklayıp bir kaç saat sonra yine oraya dönmek münasipti. Kendimi dışarı attık. Müşkülâtla boş bir muhacir tentelisi bulduk.

— Arabacı. çek Bostancıya. Sadi Beye. sonra Kozyatağına, Erenköyüne! dedik.

Fırsat bu fırsat, herif liradan kapı açıyor. Nihayet iki mecidiyeye razı oldu. Yolu tuttuk. O tarihte operatör Cemil Paşanın Çiftehavuzlardaki dilnişin köşkü daha ikmal edilmemiş. Binaenaleyh paşa. zarafet, tertip ve intizam cihetlerile emsalini kat kat geride bırakan o meşhur âlem donanmalarını yapmağa henüz başlamamıştı.

Bahrisefid filo kumandanı Hasan Rami paşanın sahilhanesinde müsteciren oturan Saliha Sultan tarafında fener bolluğundan başka bir şey arama. Hoş, olsa da yanaşamazsın; değilmi ki ikinci veliahd Yusuf İzzeddin Efendinin kız kardeşi, kaç öteye. Korkulu rüya görmektense uyanık yatmak hayırlı.

O zamanki Bağdad caddesinin halini eskiler bilir. Tümsekler, çukurlarla dolu, yamrı yumru. toz deryası bir yol. Hele arabayla aşmağa koyuldun mu vay başına gelecek.

Gözlerimiz çayır çayır. dişlerimiz çıtır çıtır, barsaklarımız alt üst; benim lâciverd elbisem, Bedrinin siyah üniforması toz topraktan akçıllaşmış, Bostancıya vardık. Arabayı tenha bir kenara çektirip üstümüzü başımızı süpürdük; yüzümüzü gözümüzü mendille sıkı sıkı sildik. Kılık kıyafete mümkün olduğu kadar çeki düzen vererek Sadi Beyin köşküne dalacağız.

Doğrusu lâzımsa o vaktin şehri âyincileri içinde en namlısı, en tabiat sahibi ve ince zevklisi Sadi beydi. Çifte kuleli köşkü kuş kafeslerinin örneği; bahçesi geniş. gayet bakımlı, denize karşı manzarası mükemmel; Marmara, Adalar, Maltepe. Keşiş dağlarını tabak gibi seyret...

Bahçede nadide çamlar. palmiyeler., limon. turunç saksıları; envaı çiçekler; iki adet hava tulumbası (pervaneli tulumbayı İstanbula ilk getirten, bu zattır). Şenlik geceleri bütün o çamların. palmiyelerin. ağaçların dalları donanır; tarhların ortası yine renk renk karpuz fenerlerle. rengârenk kandillerle kırlant şeklinde menevişlerle, arabesk nakışlarla süslenir; cephedeki kapıya taflanlarla defne yapraklarile bezenmiş büyük bir tak kurulurdu.

Kalabalığın tarhları çiğnememesi için yolların kenarına sıra sıra dikenli teller gerilir; bir tarafta müntehap sazende ve hanendelerden mürekkep ince saz, öbür tarafta alafranga orkestra icrayi ahenk eylerdi.

Burada da ziyaretçilere bezledilen sigaraları, şerbetlere. dondurmalara. şekerlemelere payan yok. Köşk sahibi, arkasında bir polis ve redingotlu iki ağa, durmadan ortalığı kollar. Şurayı Devlet azası beylerden tütün kaçakçılarına, en mer'iyyülhatır hanımlardan İç Erenköyünün yazmacı kadınlarına kadar. herkesi mevkiine göre ağırlar. münasip yerlere buyur eder.

Beyefendiler selâmlık dairesinin önünde, hanfendiler yüz yüz elli adım ilerideki deniz kıyısında; cavalacoz takım da beride..

Böyle teklif tekellüf. açıkçası kadınlarla erkekler arasındaki uzaklık bizi sarmazdı. Girsek mi diye düşünürken bir de yaklaşıp bakalım ki Sadi Beyin eski donanmalarının yerinde yeller esiyor. Yalnız, duvar boyuna iki sıra fener dizilmiş; üç dört de bayrak asılmış, o kadar. İçerisi zulmet; ne çalgı var. ne çağana; âdeta ervahiler mekânı...

Boşuna vakit geçirmek abes. Bizi bekleyen arabaya bindik. Arabacıya:

— Kozytağına çek! dedik.

Bostancı istasyonunun ve tren yolunun öbür yakasına geçip tenha ve karanlık kırlarda, taşlı topraklı yollarda epeyce gittikten sonra ileride ışıklar göründü. Bir gümbürtüdür kopuyor, davul zurna sesleri etrafa yayılıyor.

Köy düğünü var galiba?

Yaklaştık. Babı Seraskeri Muhasebat Dairesi Reisi, Masraf nazırı Edirneli Hasan Rüştü Paşanın köşkü berisindeki koskoca tarla insanlar kaynayor. Paşa. cülus donanmalarında orta hallilerden üstün şenlik yapmazken, o kış müşirlik rütbesine erdiği için gayrete gelmiş, akrabasından iki çocuğu sünnet ettirmiş. Meğerse civarın ayak takımı oraya dolmuş.

Bir tarafta kâhkûllü, bıyıklı, bellerinden aşağısı kadın gibi eteklikli üç dört köçek, zilleri şıkırdata şıkırdata. kıvıra kıvıra oynuyor. Ortada yahudi hokkabazla yardağı (ne sihirdir ne keramet, el çabukluğu marifet) lere hazırlanıyor.

Tenteliden inmeğe değmez; beygiri kamçılattık. Maliye Serveznedarı Halit Beyin - Refik Halit Karay üstadın pederi - köşkünün önüne geldik.

Orası da zarif bir şekilde donatılmıştı. Kapılar açık. bahçenin biraz gerisindeki selâmlık dairesinden keman taksimi duyuluyor. Halit Bey hususi sazende ve hanendeleri toplar; geç vakitlere kadar seçme fasıllar yaptırır, misafirlerine izaz ve ikramda bulunurdu; ortalığın tertibine, intizamına son derece itinadan da geri kalmazdı.

Bizim aradığımız burada ne gezer; harem - selâmlık hususu sıkı sıkıya mevcut.

Az ötede. Maliye Nazırının köşkünün köşesinde durduk. Sokakta boylu boyunca araba. bahçe halkla tıklım tıklım. Arkadaşım Bedri kaptan, boş bir kira faytonunun arabacı sandalyeye çıkıp içeriye göz gezdirdi.

Deli Fuad Paşada olduğu gibi buraya da salaş bir tiyatro şanosu kurulmuş. Şanonun yanında (Eğlencehanei Osmani) kumpanyasının sahibi komik Şevki (Şehir tiyatrosu san'atkârlarından Şevkinin babası), kumpanyanın en belli başlı aktörü lönlon Büyük İsmail, Santur çivisi Püzant. düettocu Rafail gezinip duruyorlarmış. Demek orada da Şevkinin tuluatı icrayı lubiyat edecek. Kantocuların kadinnesi Peruz, teyzezadesi Şamram, Küçük Şamram filân kantoya çıkacak.

Kadınlar tarafile erkekler tarafı birbirlerine o kadar uzakmış ki benatı Havvanın yüzü gözü bile seçilemiyormuş. Ziyade olsun; işimiz gücümüz yokda kartoloz. yağ tulumu Peruzu. bir gömlek farklısı Şamramı. Şevkinin kırk yıllık küllü çörek komikliklerini; mutlaka oynayacağı (Leziazi Aşk) yahut (Leylâ ile Mecnun) oyununu mu seyredeceğiz?

Yine arabamıza çöküp Eren köy yolunu tuttuk. Eski istasyon caddesinden - şimdiki Ethemefendi caddesi - yallâh aşağıya; Divanı Muhasebatta aza Uzun Zühtü Beyin donanmasına...

Miri müşarünileyhin bahçesi kapanık, hava almaz, en rüzgârlı havalarda. Ağustosun sayılı meltemlerinde bile yaprak kımıldamaz bir mahaldi. Dört tarafı yüksek duvarlarla çevrili; beş altı Beni zökzök canbazı omuz omuza çıksa dışarıyı göremez. Sonra. bahçenin duvarları taflanlar, sarmaşıklarla örülü; içi koca koca ağaçlarla dopdolu. Kalabalık fazlalaştımı kıpırdayabilirsen kıpırda, nefes alabilirsen al. Adımını içeri attığın andan itibaren. göbek taşında soğuk algınlığı çıkarır gibi ter dökmeğe. bunalmağa mahkumsun; fakat oranın rağbet çekici tarafı da çoktu. istediğinden âlâdı. Bahçe daraşça idügünden kadınlarla erkekler birbirine karışır, giriftleşir. Karşılıklı tebessümler, âşinalıklar. söz atışlar derken pandomima hızını alır; fingirdek hanımlarla, gizliden gizliye mercimeği fırına veren ev tavukları kolayca anlaşılıp çabucak emiş kamış olunur; o hamam halveti sıcağında bayılma raddesine gelindiği halde kimse şikâyet etmez. herkes memnun, dört başı mamur, düşeşe konacağına emin, mükemmel eğlenirdi.

Arabayı, Göztepeye ulaşan Birinci orta sokağa saptırdık. Burada da bir parti daha fırçaya ve mendillere müracaatla üstümüzün başımızın, yüzümüzün gözümüzün tozlarını aldık; kapıya yaklaştık.

Bre, bre, bre!. (Esbuke), (Opaponaks), (Milflör), (Elyotrop), (Mikado) lâvantaları ortalığa buram buram yayılıyor. Bahçeye giren dilberlerin ardı arası kesilmiyor.

Tepeleri guguruklu, incecik peçeleri kalkık, kısacık pelerinli, dapdaracık çarşaflı, tatlısu frengi mürebbiyelerile mütemadiyen fransızca konuşan küçük hanımlar. Muşabak nakışlı papaziden baş örtülerini kulaklarından arkaya dolamış, alın bombeleri, şakak zülüfleri meydanda, dekolte göğüsleri fora, çeşit çeşit yeldirmeli, bir içim sular. Sırma işlemeli, renk renk Halep maşlahlı, dirseğe kadar çıplak kollu, tombalacık tazeler. (Devamı var)

KIYAFET BALOSUNDA ZIRHLI ADAM

— Çocuk — Sok prize!

Bu hıyaban ebediyet yoludur,
Gider Allah'a kadar burdan ucu.

ŞEHIRDEN NOTLAR

CAM TEMİZLEME TEHLİKESİ

İstanbul, zannederim, dünyanın cam silme yüzünden en fazla can harcıyan şehridir. Kendimi bildim bileli, hafta geçmez, zabıta vakaları arasında muhakkak bir cam temizleme kurbanına rastgelirim.

Her cemaatten ziyade parlak cam merakında olan Museviler bu ölüm rekorunun başındadır.

Yukarı kattan kaldırımlar üzerine, elinde ıslak paçavralar, kollar sıvalı, ayaklar çorapsız ve terliksiz düşüp hurdehaş olan hizmetçi, çoğu defa Kuzguncukta bir Rabeka, Balatta bir Sultana, Hasköyde bir Raşel'dir. Amma Kumkapıda bir Sürpik'e, yahut Tarlabaşında bir Eleni'ye, hattâ Sarıgüzel'de bir Gülsüme de rastgelmek mümkündür.

Temizlik uğruna hemen hemen yalnız kadınlarda kıran yapan bu illete karşı ne hükûmet ve belediye, ne de hizmetçi kullanan aileler tedbir alıyorlar.

Halbuki istatistiğine başvurulsa, öyle sanıyorum ki şehrimizde otomobilin sebep olduğu ölüm vakaları cam sileyim diye sokağa yuvarlanıp kemikleri cam gibi kırılarak son nefeslerini verenlerkinden fazla değildir.

Yalnız bulunduğum semtin bize yakın mahallelerinde bir yılda ölümle biten iki facia hatırlamaktayım; okuyamadıklarım da vardır.

Arkasında kimono, o sabah, bir nevi isteri nöbeti gibi temizlik iştihasiyle, hırsiyle uyanan hanımefendi, geride durarak yarı boşlukta camları silmeğe çabalıyan hizmetçi kıza emreder: «— Biraz daha yukarısını, üst tarafı kurula!» Ondan sonrası, çoğu defa, iki sestir: Bir çığlık ve bir hırıltı. Üst katta sapasağlam kalan hanımda çığlık, kaldırıma serilmiş hizmetçide hırıltı!

Öyle camlarımız vardır ki silinmesi için ip ve at cambazının mehareti yetişmiyeceğinden ancak iskele kurmak icap eder. Belediye, başka memleketttekiler gibi bir «cam siliciler» esnafı ve tarifesi vücude getirmeli ve bu yapılınca, kanun, cam silme kurbanı hizmetçilerin başına gelenlerden hizmetçi kullananları mesul tutmalıdır.

Bir parlak cam, herhalde bir tatlı cana değmez.

Kaha

DANSIN FAYDASI

Fenelon'a, ruhanî dairesine mensup bir papas dedi ki:

— Köylülere dansetmeği nihayet menedebildim.

— Haydi, dedi, biz dans etmeyelim; fakat bırakalım şu zavallılar oynasınlar. Neden onları bedbaht olduklarını bir kaç dakika unutturacak bir zevkten mahrum edelim?

ANADOLU ATASÖZLERİ

★ *Lokma karın doyurmaz, şefaat arttırır.*

★ *Erkek kuşun yuvası olmaz.*

★ *Amcam, dayım: alayından aldım payım.*

★ *Al malın iyisini, çekme kaygısını.*

★ *Aslan yatağından belli olur.*

★ *Bu sırım nerden? Şu murdar gönden!*

★ *«Düt!» demeye dudak gerek.*

★ *Etme kulum, görürsün zulüm!*

★ *Komşudaki kolayda.*

★ *Kış aygır gibi girip kısrak gibi çıkmalı.*

★ *Kuş, kuş ile avlanır.*

★ *Yerdeki yüze basılmaz.*

KADIN HAKKINDA

★ Dul kadının gözyaşları aşkın eli sürülünce acılığını kaybeder.

Bussy - Rabutin

★ Öyle kusurlu, densiz, aksi kadınlar görülmüştür ki, derin bir aşka bağlandıktan sonra değişmişler, iyi ahlâklı olmuşlardır.

Legouvé

★ Sevdiğinizle başbaşa kaldığınız zaman yalnız aşk, şehvet ve ihtirastan bahsetmek aşkı öldürür.

Sartory

★ Hafifmeşreb kadın bir bono gibidir. Üzerinde ne kadar çok imza varsa o derece kıymetlidir.

Houssyae

★ Aynı zamanda bir kadın ve bir filozofla evlenmeğe imkân yoktur.

Çiçeron

SEÇME ATASÖZLERİ

★ *Utananın oğlu kız olmamış*

★ *Herkes sevdiğini öper, bayram bahane.*

★ *Dağdaki keklîğin bini bir para.*

★ *Aksak ile menzil olmaz*

★ *Dünyanın tadı göz, aşın tadı tuz, evin tadı kız.*

★ *Her delinin başına bayrak dikilse çarşıda bez kalmaz.*

★ *İtin akılsızı durur durur da kurban bayramında sılaya gider.*

★ *Er gönlü ibrişim: dolaşırsa açılmaz.*

★ *Çirkine allar neylesin?*

★ *Meyil verme evliye, eve gider, unutur.*

★ *Güzel görünür, çirkin bürünür.*

★ *Ulusunun sözünü dinlemeyen, uluya uluya gider.*

★ *Akçe akıl öğretir, don yürüyüş*

★ *Borca baylık, bir aylık.*

İSVİÇREYE MEKTUP

Hayır iki gözüm Tarabyadaki kavga hâdisesinin tafsilâtını alamadım. Valde ve kerime hanım tâ Ankaradan kalkıp geldiler amma bakalım bu sefer bir işler olabilecek mi? Vâkıa kerime hanım sarı renkli spor arabada pek dolaşıyor amma netice neye varır allah bilir. Yanağı benli hatûne de bir içim su, yalnız dezabiyyelerini giyip neredeyse Otel müşterilerinin yanına öyle çıkmaya kalkışmasa!

Rozitta Cimcoz İtalyadan döndü. İki aylık bir ayrılıkdan sonra karı kocanın ateşli karşılaşmasını görmeliydin. İki gün İstanbulda kaldıktan sonra Ankaraya gittiler. Fakat Rozitta galiba Roma güzellik Enstitülerini bir hayli aşındırmış, çünkü onu bu sefer pek teravetli ve genç buldum.

Kadıköylü sarışın ziraatci de büyük seyyahatından döndü. Fakat henüz Beyoğlu seferleri başlamadı. Çünkü İstiklâl caddesi henüz 6-7 arasında ondan mahrum. Dur hele kış gelsin onu yine başı açık, suratlar çatık geçerken yakalarız. Fakat bu sene yârı vefakârından uzakda kalacak. Yanlış anlama sakın, herhangi bir kadını kasdetmek istemiyorum: sadece Reşit Ankaraya nakletti, bakalım Beyoğlu seferleri bu sene kiminle icra edilecek merak ediyorum.

Modaya iki güzel çocuk gelmiş diyorsun, ikincisi daha pek küçük amma Agâh Aral hakikaten güzelliği ile Modayı alt üst ediyor. Yalnız Modayı değil Osmanı da bir hayli düşündürüyor halbuki Osmanın şirinliğine -benee kimseler varamaz değil mi? Zaten Moda güzel ve şirin çocuk kolleksiyonu yapıyor galiba. Demir Dinci bu arada nasıl unutabiliriz? Ya Gizellanın Ömeri? Onun için pek şirret diyorlar acaba kime çekdi dersin? Yeni jenerasyon yetişiyor şükür allaha, topumuzun pabucu dama atılacak, bu gidişle.

Hoşça kal iki gözüm

Fitne Fücur

ZENCİ KRALININ DOĞUM GÜNÜ

Afrikada büyük zenci kabilesi Burmat kralı, sahildeki misyoner mektebini ziyarete geldi. Burasını idare eden bir İngiliz kadındır. Kral, masa üzerinde bir sürü paketler gördü, kordelâlarla süslü zarif paketler...

— Nedir bunlar?

Diye sordu. İngiliz Müdire cevap verdi:

— Hediyeler, efendimiz... İngiliz kraliçesinin doğum gününü kutlamak için kendilerine talebe tarafından takdim edilecek.

—Pekiama benim doğum günümü neden kutlamıyorsunuz?

— Bundan sonra memnuniyetle kutlarız, efendimiz. Doğum gününüzü lütfen bildirir misiniz?

— Salı günü... Hersalı!

Asistan — Yok bayım para istemem. Sen diş çekemezsin diyen hocama bu muvaffakiyetimi göstermem kâfidir.

İzdivaçta saadet rehberi

Eğer karı koca hayatlarını rahat ve kavgasız geçirmek isterlerse, erkeklere ve kadınlara ayrı ayrı verilen aşağıdaki 10 ar nasihati okuyarak tamamen bu şekilde hareket etmeleri lâzımdır.

KADINLARA

1. — Yalnızken de yabancıların yanında da kocanızın izzeti nefsini zedeliyecek sözler söylemekten çekininiz. «Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla» şeklinde bile olsa.

2. — Kocanızın ihtisası olan bir işi bilhassa hiç beceremiyorsanız kendi kendinize yapmaya çalışmayınız.

3. — İsteklerinizde ve şikâyetlerinizde ileri gitmeyin.

4. — Bir şey satın almadan veya ısmarlamadan önce, kocanızın malî vaziyetini iyice düşünün.

5. — Tenbel olmayın ve kocanıza evinizin menfaatini kendisi gibi sizinde düşündüğünüzü ve koruduğunuzu gösterin.

6. — Çocuklarınızın terbiyesini ihmal etmeyin. Bu onunda babalık hissini kuvvetlendirir ve mesuliyetlerini öğretir.

7. — Tanıdığınız bütün erkeklerin ve kadınların aleyhinde bulunmayın, bilhassa evlilik hayatının hiç bir zaman.

8. — Resmi toplantılara veya başka yerlere sizi de beraber götürmesi için kocanızı icbar etmeyin. Bu teklif onun tarafından yapılmalı.

9. — Kocanız eve dönünce, ona bütün gün evde olup biten üzücü şeyleri anlatmayınız.

10. — Kendinize sokakta olduğu kadar evinizde de itina ediniz. Ve biliniz ki bir erkeği muhafaza edebilmek onu elde etmekden daha güçtür.

———o———

ERKEKLERE

1. — Karınıza daima herşeyde hâkim ve âmir oldunuğunuzu gösteren hareketlerde bulunmayın. Evlilik hayatı samimi, birbirine yardım için kurulmuş bir şirkettir. Bu şirketin muvaffakiyetle devam edebilmesi için şeriklerin aynı hakları ve aynı vazifeleri benimsemeleri lâzımdır.

2. — Karınıza hususî emlâkinizden ve paranızdan «benim şuyum, benim buyum» diye bahsetmeyin, zira bu tarzda konuşmak kendisine nazarınızda bir yabancı olduğunu zahabını verebilir.

3. — Karınız eğer işlerinizle kendiliğinden alâkadar olmuyorsa kusurunu yüzüne vurarak onu sıkmayın.

4. — İcabında ne türlü hareket etmesini söyleyebilmek için, karınızın bir erkek için ehemmiyetsiz görünen ufak tefek üzüntülerini anlamaya çalışın.

5. — Kendinize evlendikten sonra da bekârlığınızdaki gibi itina edin.

6. — Aile ve ahbap ziyaretlerinize, gezmelerinize daima karınızı beraber götürün.

7. — Karınıza maddî olduğunuz ve işden başka hiç birşeyle meşgul olmadığınız hissini vermeyin, onunla beraber sinemalara, tiyatrolara sergilere filân gidin.

8. — Karınızın meziyetlerini, kabiliyetlerini meydana çıkararak sırası gelince kendisine bunları söyleyiniz. Kadınlar haklı olarak methedilmekden çok hoşlanırlar.

9. — Çocuklarınızın tahsili, terbiyesi ile alâkadar olarak karınızla daima bu hususta istişare edin.

10 — Karınızdan hiç bir sır saklamayın. Her şeyi ona söyleyin.

TİTO AMERİKADAN YARDIM İSTİYOR (Gazeteler)

Truman — Yoldaş! Doldurmak istiyorsan demokrasi kovası ile gel!..

Günler geçerken:

MÜNASEBETSIZ ŞEYLER HAKKINDA

Enver Paşayı en çok andığım, hatırladığım bir yaz geçiriyorum. Hele sokaklarda, nakil vasıtalarında ikide bir gözümün önüne gelen sima, bu paşanınkidir.

Cemal Paşayı da unutmuyorum. Amma onun yüzü mütebessim, diğerininki asıktır.

Neden dolayı iki meşrutiyet paşasile bu kadar meşgulüm? Siyasî vak'aların ilhamı ile mi?

Hayır. Hatırlamalarımda politikanın pek alâkası yok. Mesele daha ziyade kıyafete taalluk ediyor... Kadın kıyafetine!

Kısacası kadın çıplaklığına...

Bu yaz kadınlara şimdiye kadar bileklerimizle kıyas edilemiyecek bir çıplaklık ârız oldu: göğüs ve koltuk altı çıplaklığı... Eteklerin azıcık uzamasını telâfi için elbiseler göğüsten aşağı kaydı ve kol denilen şey kalktı.

Ya eteklerin darlığı, kalçalara sımsıkı yapışması? Bir numara küçük gelmiş, eldiven darlığındaki bu eteklerin nasıl olup da yırtılmadığına, o gerginliğe tahammül ettiğine şaşmamak kabil değil. Yolda giderken yahut vapur merdivenini çıkarken önüme rastlayan öyle dapdaracık bir eteğin birdenbire ikiye ayrılması ihtimalile epeyce helecan geçirdiğimiz muhakkak...

Tramvay ve otobüslerde de oturmuş olarak gidiş bir nevi rahatsızlık vermeğe başladı... Ayakta duranlar şayet kadın ve bu kadınların elbiseleri japonez iseler!

— Şimdi kolunu kaldıracak, kayışı tutacak yahut askıya el atacak... Kolunun altı görünecek!

Diye bekleyenler çok. Görmemek için başını çevirenler de vardır belki... Zira bu manzara her defa hoş kaçmıyor.

Yine o nakil vasıtalarında kadınlar oturuyor, siz ayakta iseniz vaziyet aynıdır. Elbise yakalarının fazla açık tutulduğunu mükemmel surette incelemek ve anlamak için tramvay ve otobüs en münasip yer!

Yeni kadın kıyafetleri erkeklerin daima tecessüsünü uyandıracak bir şekil almış: otururlarken bir türlü, ayakta bir türlü, yürüyüp giderlerken bir türlü!

Bol ve geniş eteklerin de dar ve gergin tutulanlar kadar mahzuru yok mu? Bir rüzgâr esintisi o etekleri savurup başlarına geçirdiği bile oluyor!

İşte Enver Paşa merhumu hep bu manzaralarla karşılaştığım zaman hatırlamakta ve anmaktayım: Haniya Birinci Cihan harbi sonlarına doğru kadın etekleri yerden şu kadar santim kısa olacaktır diye buyrultu çıkarmıştı. O etekler ki çarşaf eteği idi!

Şimdi yalnız etek için değil, göğüs ve koltuk altı açıklığı için de had tayini lâzım gelecekti.

Merhumdan sonra bakınız biz neler gördük? Hatır ve hayalimizden geçirmediğimiz şeyler... O devirlerde bize:

— Bir gün gelecek, tramvayda kadınların koltuk altlarını seyredeceksiniz! deselerdi inanır mıydık? Hani, erkeklerden perde ile ayrılan kadınların koltuk altları!

Onun içindir ki her kehanete yahut tahmine inanmak doğrudur. Hattâ birisi çıkıp daha terbiyesizce bir şey söylese yine inanmalıyız.

— Olmaz! Olamaz!

Dememeliyiz. Böyle diyenler daima aldandılar. Olmaz, olmaz deme; olmaz olmaz!» sözü çok yerindedir... Hele münasebetsiz şeyler hakkında!

R. H. K.

MOZART'IN BURNU...

Büyük bestekâr Mozart bir musiki üstadı olduğu derecede de neşeli, şakacı bir insandı. Bir gün devrin büyük musikişinaslarından Hayd'n la konuşurken, hemen oracıkta yazacağı bir besteyi kimsenin çalamıyacağını iddia etti. İzzeti nefsi ile oynanmış olan Büyük Haydn derhal bahsi kabul etti.

— Bunu dünyada kimse çalamaz! diye bağırdı. İki el de piyanonun sağ ve solunda meşgulken ortalardan çıkması lâzım gelen nağmeler var!..

Mozart kahkaha ile gülerek Haydn'ın yerine geçti ve çalmağa başladı. Sıra, tam Haydn'ın pes dediği yere gelince, kafasını eğdi ve burnu ile tuşlarda nağmeler çıkardı.

Bunu gören Haydn büyük üstadı tebrik ederek.

— Mozart sen, dedi, hepimizi burnumuzdan oynatacak bir sanatkârsın.

Sayın Milletvekili MAŞU

Yazan: ANDRE DÂL — No: 12 — Çeviren: T. TUNA

İşte, muvaffakiyet kapıları ona açılmıştı; onu zafere ulaştıracak geminin yelkenlerini şişirecek rüzgârı bulmuştu. Ondan önce bunu denemiş, yüksek politika erbabı yok değildi. Meselâ, hayvan kaçakçılığı ve vergi sahtekârlığiyle nam salmış olan bir malın gözü Normandiyalda ki seçimlerde, «kanunlar taşra için muteber değildir!» propagandasiyle âyan azalığını koparmıştı. Fakat, Maşu bir anda onu fersah fersah geçmişti. Artık vergi verilmiyecekti!.. Bundan daha açık, daha güven , verici bir söz olur muydu?.. Bütün salon alkıştan yıkıldı.

Alkış sesleri kesilince söze yeniden başladı, bu fikri aldı, derledi, topladı, sıkı bir top yaparak köylüler olmazsa açlıktan geberecek eşhasın suratlarına fırlattı. İcap ederse her, çiftliğin bir kale haline sokulabileceğini ve ölesiye döğüşebileceğini izah etti. Süt yollanmadığı, patatesler saklandığı takdirde iğne iplik kesilecek olan devlet memurlarının nasıl terki diyar edeceklerini kahkahalar arasında anlattı.

Salonun en arkasında bulunan lömâl kendi kendine,

— Yaman herif doğrusu! diyordu.

Bundan sonraki günler, yer yerinden oynadı. «Vergi kalkıyor!» sözleri ağızdan ağıza, kulaktan kulağa yayıldı, vilâyet merkezinin göbeğinden, dağdaki çoban kulübesine kadar hep bu konuşuldu, ibadethanede, meyhanede ve daha bilmem ne hanede bahis konusu hep bu oldu. Program dediğin böyle olurdu! Başka meselelere kimsenin kulak astığı yoktu. Bundan böyle vergiyi yalnız şehir halkı vereceğine göre, köylü paralarını diledikleri gibi sarfedeceklerdi. Oh!.. Kekah!.

Bu toplantılar birer bahane idi. Maşu, bunların hepsinde, topraklarında aziz ecdadının ebedî uykularını uyumıyanlara sevgili vatanına kalbinden gelen şükran hislerini döktükten sonra, en büyük kozunu oynuyordu. Artık vergi yok!.. Bu vaad bütün gönülleri bir ateş gibi sarıyor, parayı canlarından fazla seven Overn'lileri sevincinden, hop hop sıçratıyordu.

Radikal - Sosyalist aday tehlikeyi sezmekte geçikmedi. Onu müşkül duruma sokmak için bu toplantılardan birine geldi. Peşinde de bir iki adam vardı, bunlar, ikbal harciyle tutuşan bir iki devlet memuru ve vurgunculuk dolayısiyle deliğe girmeden önce Lejiyon Donör nişanı koparmağa çalışan bir kaç şarap tüccarı idi. Çatışma pek kısa sürdü. Radikal aday, onu yere sermek için şu suali sordu:

— Sayın hasım bay Maşu, yalnız şehirler halkının verdiği bir vergi ile bütçeyi nasıl denkleştirebileceğini izah edebilirler mi?

Maşu gözleri hadekalarından uğramış bir halde feryad etti:

— Sayın vatandaşlar! pek muhterem hasıma şimdi cevap vereceğim. Bundan daha kolay ne var!. Fakat , aziz dostlarım şimdi bunun sırası mı?.. Tam üç saatınızı, bütçe hesablariyle, rakam da lavereleriyle almağa hakkımız var mı?.. Siz, orta halli vatandaşlar.

— Bayım, bu bir vatan meselesidir. Bütün vatandaşlar...

— Bayım çok rica ederim! Vatandaşların kimseden ders almağa ihtiyaçları yok... Vatandaşlarım bütün vazifelerini yerine getiriyorlar. Kendilerinden daha fazla buğday istendiği zaman seve seve daha fazla toprak ekiyorlar. Siz bunları, opera meydanında aylak aylak dolaşan mirasyedilere yutturun.

Cevap bu idi! Toplantıda bulunanlar kasıklarını tuta tuta güldüler. Radikal aday işin üzerinde durup da bu meseleyi dıvar ilânlariyle ortaya atacağını söyleyince Maşu,

— Afiş ha! diye feryad etti. Bugünkü durumiyle harap bir mabedi andıran bir partinin adayına şunu hatırlatayım ki, böyle bir şeye kalktığı takdirde ne yapacağımı ben bilirim. Sizin önünüzde yemin ediyorum, bir saniye bile tereddüt etmeden..

Şahane bir jestle elini kalbinin üzerine bastırdığı zaman, Mogi'nin Tuluzdan göndermiş olduğu not defterinin kabarıklığını hissetti. Ne yapacağını, nasıl hareket edeceğini tasarlamak üzere vakit kazanmak için tekrarladı:

— Sizin önünüzde yemin ediyorum ki, bana afişle tarruz edilirse, ben de ayniyle karşı koyacağım...

Cebinden çekip çıkardığı kırmızı not defterini muzafferane bir eda ile salonun karşısında salladı:

— Benim asacağım dıvar ilânlarında ne bulunacak biliyor musunuz? Bir Radikal milletvekilinin, son Tuluz kongresi sırasında, ismini huzurunuzda söylemekten hicap duyacağım bir mahalde unutulmuş, yıllık kazanç ve kâr cedvellerini!.. Sayın vatandaşlarım, siz bu suretle verdiğiniz vergilerin ne şekilde sarf edildiğini boğazınızdan keserek devlete verdiğiniz paraları hangi kursaklara doldduğunu göreceksiniz!.. Ey aziz vatandaşlarım, bu afişler sizlere şahsi bütçelerin nasıl denkleştirildiğini gösterecek!... Ve ne garip ve acı bir hâdisedir ki, bu adamlar geliyorlar da, hakiki vatandaşlara yurddaşlık dersi vermeğe kalkışıyorlar!.. Aman Yarabbi!.. Sevgili vatandaşlarım, bu seçimde vicdanınız nasıl emir ediyorsa öyle davranın!.. Ben sizden, dört yıl hüküm sürmek, keyif çatmak için oy istemiyorum. Zavallı köylünün mukadderatını bu seçim tayin edecek!.. Tekrar ediyorum, vicdanınız nasıl emrediyorsa, öyle hareket edin!.

Bu, Maşu'nun en parlak mücadele söylevi olmuştu. Bunu, bir kelime bile değiştirmeden, on gün içinde on sekiz defa tekrarladı. Onu destekleyen mahut gazete son bir hususî nüsha çıkarmış, sağ cenah adayına karşı, biz bayram gecesi şehvet buhranları içinde hizmetçinin boğazlanması hikâyesini tekrarlamış, Radikal namzedin ise bilmem neresindeki ekzama yaralarını, okuyanları öğürtüden gebertecek bir iğrençlikle, anlatmıştı.

Nihayet, bir pazar akşamı vali sahte bir nezaket maskesi takınarak Maşuya,

— Sayın milletvekilimiz, dedi, şu dakikada Tiyyuvan hariç, bütün neticeleri almış bulunuyoruz. Siz seçildiniz!... Bölgemizin demokrat vatandaşları zatıâlinizin vatan uğrunda nasıl feragat ve fedakârlıkla çalışacağınızı takdir ettiler. *(Devamı var)*

— Ahırdamı büyüdün? Banyo kapısı böyle mi açılır!

Tarihten fıkralar:

Napolion ve Köylü

Sukutundan az evvel Napoleon, Holanda'da dolaşırken Esko nehri kıyısında bir köy evine giriyordu. Yanında sadece iki yaver vardı. Onlardan biri, içerdeki köylüye dedi ki:

— İmperator hazretleri geliyorlar.

Holandalı, başında takkesi, oturuyordu.

— Bana ne?
— Bonjur.
— Bonjour.
— Ben İmperatorum.
— Siz mi?
— Evet.
— Memnun oldum.
— Seni zengin etmek istiyorum.
— İhtiyacım yok.
— Kızların var mı?
— Var, iki tane...
— Onları evlendireyim.
— İstemez. Ben evlendiririm.

İmperator şaştı, şaşırdı ve ters yüzü kulübeden çıkıp gitti.

SULHU SEVİYORMUŞ

Cephede bulunan iki gönüllü asker konuşuyorlardı.

— Haydi ben bekârım, düşünecek kimsem yok, üstelik macerayı da sevdiğim için orduya yazıldım: Ya sen?

— Ben de evliyim amma sulhu sevdiğim için karımdan kaçarak buraya geldim!..

YENİ LÜGATÇE

Evrak klasöre koymak = Konan evrakı düzen dahilinde kaybetmek.

Şoför = Bir kaza yaptıktan sonra bir kısa müddet arabasını ihtiyatla sevk ve idare eden kimse.

Büyük şehir = Geniş halk kalabalığı ki, beraber oldukları halde orada insanlar yaşadık nız başlarınadır.

Gönül Kocamaz

Yaşı 79 e basmış olan büyük Fransız edibi André Gide, Pariste bir tiyatroda seyrettiği güzel bir Hindli kıza ateşli mektuplar yazmaktadır.

Kızın ismi Muni'dir. Saçları simsiyah, gözleri kadife parlaklığındadır. Gide, o saçları kesip yanına almış ve istirahat için çekildiği köye götürmüştür.

Büyük edib, Muni'ye bir mektubunda şöyle yazıyor :

«Bu yaşda da bir güle bakarken ve onu koklarken yeni bir zevk duymak, hayran kalmak lâzımdır. Sonuna kadar benim hayatım güzellere tesadüf etmek saadetile süslenecektir.»

İstinyede Ahmat Afif Paşa Malikâneleri

Bayramdan önce Büyükdereye kadar vapurla yaptığım bir gezintide, İstinyeden geçerken, bu yazıyı yazmayı tasarlarım.

★

Malûma, Emirgândan kalkan, koyun ağzından dosdoğru karşıya, vuran vapur burundaki iskeleyi tutar. Sahil birdenbire sola kıvrılıp Yeniköy dönemecine kadar dümdüz devam eder. İskeleden itibaren dört beş yüz adım boyunda, gerisi arka caddeye dayanan koskoca saha Ahmet Afif Paşaya aitti.

Semtin Derviş reisi, Kürkçu başı, Mahmud çavuş, Neslişah Sultan adlı dört mahallesine bir beşincisini, Ahmet Afif Paşanınkini de ilâve etmek mümkündür. Ötekilerden hepsinin birer mescidi olduğu gibi bu sonuncusunun da camii vardır.

Dediğim kıyıdaki yalılar, yol tarafına düşen cami, deniz kenarına rastlayan, Karagözdeki Ferhad ile Şirin oyununda Şirinin kasrını andıran cicili bicili sahilsaray hep paşanındı.

Bir vakitler ailece ikamet ettiği bu yalı - şeytan kulağına kurşun - Siirtli enkazcıların kazma küreklerinden kurtulabildi, hâlâ duruyor. 40 küsur yıl evvel İstanbulda pek moda olan, bu büyüklü küçüklü örnekleri çok yapılan (modern stil) mimaridedir.

Bu şatafatlı, göz alıcı bina da ahşaptı. O vakit şehir havalisinde kârgir konağa, sayfiyeye rağbet eden kim? Yalnız Rumelihisarında topla yıkılmaz yalıyı yaptıran Tophanei Âmire Müşiri Zeki Paşa ile Caddebostanında şeddadî kâşaneyi kurduran mabeyinci Ragıp Paşa hariç...

★

A. Afif Paşa Birinci Ferik, Yaveranı Hazreti Şehriyariden Babı Vâlâyı Seraskeri Levazımatı Umumiye Dairesi Reisi idi. Mir'atı Mektebi Harbiye isimli kitaba göre 1870 de Harbiyeden mülâzim çıkmış. (Erbabı seyif ve kalemden) meşhur Manastırlı Rifat Beyin, Hasan Bedreddin Paşanın, Büyükadada Splandit) otelinin bânisi Kâzım Paşanın sınıf arkadaşı imiş.

Edirneli olduğu, babadan miras malı mülki bulunduğu söylenirdi. Kırımlı müşirlerden Ahmet Eyüp Paşanın damadıydı; evlâdı mevlâdı yoktu.

Sultan Hamit devrinin sonlarında derlerdi ki:

— Serasker kapısı, üç kişinin elindedir. Serasker bir, Piyade Reisi Cemal Paşa iki, bu zat üç; bakisi güzafı bînihayettir..

Hazretin bir portresini çizelim:

Yahni yanak, az sakallı, orta boylu, tıknaz. Salt Eyyamı bahur sıcaklarında bej rengi yazlık setre giyer, sair vakitler kukuleteli avniyeyi sırtından çıkarmaz, emsalleri gibi kılıcını yaverine yahut çavuşuna taşıtmaz; illâki yerlerde şıkırdatacak.

Bazı zevat misilli ehli keyifliği, saza heyheye düşkünlüğü de yok.. Başlıca zevki Padişahın cuma salâmlıklarından sonra, göğsünü eteklerine kadar dolduran nişanlarını çantaya koydurur koydurmaz, kapı yoldaşı ve yarı şefiki Cemal Paşa ile Beyoğlunda soluğu almak. Can ciğerile yanyana, aheste beste Caddei kebirde piyasaya kalkışıp, fesler hafifçe sol kaşa yıkık, benatı Havvaya çeşmi çerez ede ede, Pazar Almanda, Bonmarşede, Pikmalyon da bir kaç boy dolaşmak...

★

O tarihte İstanbuldan Frengistanı boylayabilmek - velev izinle, sıhhî sebeplerle bile - kimin haddi? Sadakat ve ubudiyeti ezbericihet hünkârca mücerreb olsun, yine şiddetle yasak.

Meselâ safra kesesinde, me sanesinde yumurta kadar taş var. Mide sancılarından, müzmin romatizma vecalarından ecel terleri döküyor.

— Aman bana Viyanaya kadar müsaade buyurulsun. (Etibbayı hazikai efrence) kendimi göstereyim. Ameliyatı cerrahiyemi, diğer suretlerle tedavimi lâzım, ona tevessül ile hayatımı kurtarıp ömrü şahaneye kemafissabık duahan olayım! mı diyor. İmkân mı var?

Biricik müstesna, Ahmet Afif Paşaydı. Her yaz Avrupaya kapağı atar, Nemse, Almanya, Fransa kaplıcalarının, plâjlarının en civcivlilerinde gezer dururdu.

Yaz tatillerinde oralarda hovardalığa seğirten Amerikalı milyonerlerin, Mısırlı zenginlerin ahım şahım kokotları angaje ederek mükellef villalar tutmaları, içlerini nadide möblelerle donatmaları, dört beş hafta keyif sürdükten sonra memleketlerine döndüler mi, kokonaların mücevherat kabilinden gayrisini ayırıp üst tarafını satıp savmaları ötedenberi âdet...

Faraza 30 bin mark değerinde bir Saksunya vazosu, 20 bin franklık bir gobelins halısı, 15 bin franklık bir Aubussen kanapesi onda bir fiyatına mezad edilirmiş. Luis XV. avizeler, gümüş sof ra takımları, Ampır sommaki saatler, abanoz (Boule) dolaplar hakeza..

Afif Paşa beğendiklerini şipşak satın alır, yallah yalısına yollarmış. İstinyedeki sahilhanesi için (Haza bir meşheri nefaistir) denirdi.

Yalı, Meşrutiyetten sonra bilmem hangi Sultana sarayhk da etmişti galiba...

Sermet Muhtar ALUS

Yaşlı daktilo kadınlar — Bu dairede, onun kadar fare gören yok!

«Amerikan Karikatürü»

CEMALEDDİNİ EFGANÎ DOSYASI!..

Bundan bir kaç yıl önce, İstanbulda yatmakta olan meşhur Şeyh Cemaleddini Efganî'nin kemiklerini almak üzere Efganistandan bir heyet gelmişti.

Gümrükle alâkalı olduğundan, iş Gümrük ve Tekel Bakanlığına havale edilmişti.

Bir gün, Gümrükler Umum Müdürü Sayın Bay Celâdet Barbarosoğlu genç bir memuru çağırdı,

— Oğlum! dedi. Cemaleddini Efganî dosyasını getir!..

Genç memur umum müdürün yüzüne şaşkın şaşkın bakarak,

— Bu adam komisyoncu mudur, yoksa maiyet memuru mu? diye sordu.

KORKMUŞ, PARALARI SAYMIŞ

Bir iş arıyordu.

Kaç yere baş vurmuş, bulamamıştı. Halbuki cin gibi bir gençti. Lâkin görünüşte sıkılgan, çekingen ve bir iş adamına hiç uymayacak derecede durgundu.

Nihayet bir ticarethane sahibi ona dedikî:

—Peki, tecrübe mahiyetinde sizi alıyorum.

— Mahçup olmayacağıma ve patronumu memnun bırakacağıma eminim.

— Vaadler para etmez. Neticeye bakalım. İşte size bir fatura. Bedelini koparabilecek misiniz? Zira dört defadır müracaat ettik, alamadık. Eğer muvaffak olursanız yanımda kalırsınız.

— Parayı cebinizde biliniz. Yalnız ufak bir malûmata ihtiyacım var: Bu tüccar başkalarının faturalarını da ödemek, geciktirmek huyunda mıdır?

— Evet. Daima böyle yapar. Yüzlerce adamı geri çevirir. O kadar ki bir çoğu «Allah belânı versin» demiş, faturaları çekmecelerine atmıştır.

— Mesele halloldu!

Genç adam gitti ve iki saat sonra paraları getirip patronunun masasına koydu.

— Hayret! Nasıl oldu da herifi yola getirdin?

—Basit iş efendim. Ona dedim ki: «Şayet ödemezseniz gidip bütün alacaklılarınıza...»

— ... «Parayı vermediğinizi söylerim» mi dedin? Böyle tehditlere aldırmaz o!

— Hayır, efendim, öyle demedim: «... Eğer ödemezseniz bütün alacaklılarınıza faturamızı ödediğinizi söyliyeceğim!» dedim. Korktu, paraları saydı.

KADIN VE PİRE

Bir tek kadını muhafaza etmek, bir avuç pireyi muhafazadan güçtür.

KISA SÜREN DEVİR

Her memlekette batıl itikadların dayanağı kadındır.

Dupuy

O HIRSIZLIKTIR

Büyükadadanın biricik pastacısı bayan (...) nin on yaşlarında şip şirin bir torunu vardır. İşin durgun olduğu saatlerde dükkânda yalnız kaldığı da olur.

Geçenlerde, romancı bayanlarımızdan (...) pasta almak için dükkâna girer. Bü yükler olmadığından küçücük yavruya istediklerini gösterir ve aldıklarını paket ederken sorar:

— Bak dükkânda yalnızsın!.. İçinden bunları yemek gelmez mi?

Çocuk mağrurane bir tavır takınarak cevap verir:

— Kimse bulunmadığı zaman bunları yemek hırsızlık olur. Yalnız, ben hepsini yalıyarak tatlanıyorum!..

İKİSİ DE YANILIYOR

Voltaire'i ziyarete gelen bir İngiliz, zamanın meşhur şair ve âlimlerinden Haller'i de gördüğünü ve evinde bir kaç gün kaldığını söyler. Filozof der ki:

— Haller büyük adamdır, büyük şair ve büyük âlimdir, milletlerarası bir şöhrettir.

— Fakat Möşyö Haller sizden bu suretle bahsetmiyor..

— Olabilir. Belki ikimiz de yanılıyoruz!

YANGIN SÖNDÜRME CİHAZLARI

— Acele lâzım mı?

— Ev tutuştu da ondan geldim!..

«Fransız Karikatürü»

Balık tutma müsabakası!..

«Fransız Karikatürü»

Bir bacak aranıyor

Üzerinde yaşadığımız şu garip (bazılarına göre kahpe) dünyada her iş yoluna girmiş olacak! değil mi ya!.. Böyle olmasa, elin bilmem ne bilginleri yüzbinlerce lira sarfederek Nuh'un gemisini, Yunus'un balığını, Havva'nın elmasını aramaya girişirler miydi ya!..

Evet, bütün bu aramalar, taramalar, isbat ediyor ki, işler tıkırına girmeğe başlamış!.. Netekim, bir İngiliz milyarderi de yüz binlerce İngiliz lirası harcıyarak bir kopuk bacak aramağa koyulmuş.

Aman! diyeceksiniz, değil mi? Mutad kazalar neticesinde, günde bir değil, on bacak kopan İstanbuldan iyi yer mi bulacak!. Göndersin İngiliz lirasını, yollayalım renk renk, çeşit, çeşit, cins cins bacaklar!..

Yok bayanlar, baylar! Boşuna telâşa, ümide kapılmayın! Bu milyarder, damadının büyük babasının babasının kopuk bacağını arıyormuş.

Bundan bir müddet önce, bu İngiliz milyarderi kızını züğürt bir asılzadeye vermiş. Tabiî aksilik, oğlana demedik hakaret bırakmamış. Fakat, ne çare ki, kızcağız delikanlıya gönlünü kaptırmış ve babasına dayatmış...

Eve süklüm püklüm giren, kayın pederini içerletmemek için bir köşeye sinip oturan damat beye karşı vaziyet birden değişmiş... Kibirli milyarder aşağıdan almağa, genç adama iltifat etmeğe başlamış.

Meğer, damadın dedesinin babasının İngiliz tarihinde iftiharla anılan bir adam olduğunu ve bir sözünün hâlâ dillerde dolaştığını haber almış...

Napoleon'un yere serilmesine sebep olan Vaterlo muharebesinin muzaffer kumandanı Velington emir subayı Marki Amlesey'le beraber, savaşın nasıl cereyan ettiğini seyrediyorlarmış. Bir aralık, bir Fransız güllesi vınlıyarak atlarının arasından geçmiş... Soğuk kanlı baş komutan başını çevirdiği zaman gördüğü manzara karşısında, «Bayım, demiş, korkarım ki bacağınız artık size ait değil.!

Rengi sapsarı kesilmiş marki Amlesey: Evet, Generalim: ayni korkuyu ben de duyuyorum!..» demiş ve bayılarak attan düşmüş.

Bir kaç gün sonra, zafer kazanıldığı zaman, general Velington yaverini bacağının koptuğu noktaya gömdürmüş ve üzerine küçük bir âbide diktirmiş...

Şimdi, bu asalet meraklısı milyarder, damadının dedesinin kopuk bacağını bulmak için yola çıkmış. Vaterlo muharebesinin idare edildiği ve kopuk bacağın gömülü olduğu nokta bir küçük evin bahçesi hâline gelmiş. Bizim milyarder ev sahiplerinden izin alarak bir arama yapmış bir şey elde edememiş. Evin her yanını aramak için ev sahiplerine ne kadar para teklif etti ise de, onları kandıramamış.

Şimdi, İngiltere hükûmeti Belçikaya resmen müracaat ederek ve kopuk bacağın bulunmasına yardım dileyecekmiş...

«ALLERJİ» NEDİR?

Bayan Düpon, her sinemaya gidişinde nefes darlığına tutulurdu. Bay Düran nişanlısını ne zaman ziyaret etse başı ağrırdı. Bir lokantada çalışan kızda her salı ve cuma günleri kanbozukluğuna uğrardı.

Bunlara ne oluyordu?

Bayan Düpon'a dokunan sinemalarda dezenfekte için kullanılan ilâçtır. Bay Düran, nişanlısının süründüğü parfümden başağrısına tutuluyor; netekim lavanta değişince ağrı da kesildi. Lokanta hizmetcisi salı ve cuma günleri müşterilere pişirilen karideslerden müteessir oluyor.

İşte «allerji» budur: yani bazı vücudların bazı şeylerden sebebi malûm olmayan bir tesir altında kalarak arızaya uğramasıdır.

Tıb âlemi bu hastalığı önlemek için çalışıyor.

———o———

SEÇME ATA SÖZLERİ

★ *At beni bir kozla (cevizle) o da çürük çıksın.*

★ *Öküz ölür gönü kalır, yiğit ölür, ünü kalır.*

★ *Yiğidin sözü, demirin kerteği.*

★ *Altun kepeğe muhtaç.*

★ *Dereyi, tepeyi sel bilir, iyiyi, kötüyü el bilir.*

★ *Ahali ayaklanırsa padişahı tahttan indirir.*

★ *Avrat lâzım kalçalı, oğlan aslan pençeli.*

★ *Otu çek, köküne bak.*

★ *Davetsiz gelen döşeksiz oturur.*

★ *Ağaç yaprağiyle gürler.*

★ *Komşu komşunun külüne muhtaç.*

★ *Una dökülen yağın zararı yok.*

★ *Alma ahı, indirir şahı.*

Yetişecek

— Patron! Sizin bayan geliyor! Artık haftalığımı arttırırsın, tabii!..

«Amerikan karikatürü»

Tarihten bir yaprak

Gıptayla açılmış gözü sendeydi Cihanın,
Tarihe de sığmaz o senin şevket-ü şanın.

Dur anlatayım devrini, mazide ne miydin?
En şanlı hükümdarların en muhteşemiydin..

Nabzında vuran kanda Yavuz duygusu vardı,
Cengâver olan ruhuna dünya bile dardı.

Sıyrılsa gazanfer kılıcın şöyle kınından,
Garbın teni titrerdi o korkunç akınından,

Çıktıkça fütuhâta rikâbındaki ordu,
Şanlar da, zaferler de peşinden koşuyordu..

Emsalsiz ünün sardı semavâtı da hattâ,
Ay yıldız'ı diktin yedi kat arşa Mohaç'ta...

Allahımın indinde de makbul idi cengin,
Nâkusunu susturdun ezanlarla Frengin.

Bir devleti tuttun da yıkılmışken elinden,
Şarl'ın bütün amâlini yıktın temelinden.

Fermanlarının her biri bin hükme bedeldi,
Haşmetli huzurunda Krallar dize geldi..

Emrinle denizler köpürüp dalgalandırdı,
Üç kıt'ada ismin okunur çalkalanırdı.

Göl yaptı, Hızır Barbaros'un Bahr-ı Sefidi
Kaptan paşa varken amiral Dorya da kimdi?.

Lâkin bu hamaset ve bu haşmetle beraber,
Tarih o cinayetin için, devrine muğber..

Hırsın açılan koynuna amâde kucaktın,
İnsandın evet, sen de günahkâr olacaktın..

Kaptırmış idin kendini bir Parga'lı gence,
İbrahim'inin her sözü makbul idi, sence..

Umdundu medet kendine Hurrem büyüsünden,
Kaç nurlu ocak söndü o dildâde yüzünden.

Terkeyledin evlâdını bir yağlı kemende
Yokmuydu Süleyman, babalık duygusu sende?

Vicdanına sorsaydın eğer, Mustafa kim di?
Tarihe yazılmazdın oğul katili, şimdi...

Yok, yok geri aldım, sakın incinme bu sözden.
Sen Muhteşem oldukça düşürmem seni gözden.

Mimar Sinan'ın kurduğu san'at dolu ma'bet,
Hâlâ verir İstanbul'a isminle mehabet.

Fanileri kıskandırıyor, Muhteşem olman.
Fatih'le Yavuz neyse, osun sen de Süleyman..

Tarih övünürken Budin'in Belgrad'ınla,
Bizler de övünmekteyiz, ün salmış adınla..

Devrinle bugün Türk olanın kalbi duyar haz,
Kırkaltı yılın haşmeti elbet unutulmaz.

Ali Hadi OKAN

31 Ağustos 1949

Keşidemizde

— 66 —

Adet zengin para ikramiyeleri

Şansınızı denemek için, Bankamızda (100) liralık bir hesap açmayı unutmayınız ve acele ediniz.

T. GARANTİ BANKASI A. O.

AMAN YAVAŞ SÖYLE

Kayserili Adem ağa eşeğine kurulmuş, yedeğinde de başka bir uzun kulaklı mahlûk olduğu halde Gesideki bağına gidiyordu.

Şehirden henüz çıkmıştı ki, yaya giden bir köylüye rastladı. Adamcağız ümitle:

— Selâmünaleyküm ağa!.. dedi.

Adem ağa:

— Ve aleykümselâm!.. diye cevap verdi...

Biraz yürüdüler; yaya adam boş eşeği göstererek,

— Ağam şuna binem mi? diye sordu:

Ağa aksi bir suratla:

— Yok, olmaz! diye cevap verdi. O bizim avratın eşşeği!..

— Pek âlâ ağa, nidek öyle olsun!..

Biraz daha yürüdüler. Yaya adam son bir nefes çektiği sigara izmaritini boş hayvanı sever gibi yaparak burnuna tıktı. Birden eşekçik tepinmeğe anırmağa başladı. Adem ağa ne olduğunun farkına varmadan, hayvan yularını kopardığı gibi bağıra, tepine dağlara kaçtı. Zavallı Adem ağa şaşkın şaşkın,

— Buna ne oldu yahu!.. derken köylü:

— Heç, ne olacak, diye cevap verdi. Kulağına anasının hasta olduğunu söyledim de.

Adem ağanın birden rengi sarardı, sesini kısarak,

— Yavaş söyle be! dedi. Bu da ötekisinin kardeşidir. Bin arkama!..

MECBUR DEĞİL DE!..

Kapalıçarşının namlı kuyumcularından Takfûn efendinin karısı bayan Hayganoş kaknemlikte dünya rekorunu kırmış bir kadındır. Üstelik, elliye merdiven dayamış olmasına rağmen, kendini genç görür ve on sekizlik kızar gilbi envai türlü şımarıklıklardan da geri kalmaz.

Karun kadar zengin olan bay Takfur, adadaki köşküne bir bahçıvan tutmuştu. Bu, pehlivan yapılı, kara yağız bir Karadeniz uşağı idi.

Takfur efendi, bir gün kendisini rahatsız hissetmiş ve dükkânı adamlarına bırakarak erken saatte eve döndü.

Adamcağız eve döndü, döndü ama, bir de ne görsün? bayan Haygonoş ile genç bahçıvan sarmaş dolaş bir vaziyette değiller mi!..

Adamın birden kan beynine sıçradı, Karadeniz uşağının yakasına yapışarak:

— Yahu! Eşek herif! diye feryad etti. Sen benim gibi mecbur değilsin de!..

—«o»—

ÇALIŞMAĞI BİLENLER

Amerikada «Women Voluntary» servisinin gayretiyle bu sene Avrupalı çocuklara 400 bin eşya paketi gönderilmiştir. Her pakette, gönderen çocuk tarafından yazılmış bir mektup, okul veya eldiven, sabun, okul veya dikiş levazımı, ayakkabı, eldiven, sabun, oyuncak, diş fırçası ve tozu bulunmaktadır. Bu paketlere «dostluk paketi» ismi verilmiştir.

T. Ticaret Bankası A. S.

TESİS TARİHİ: 914

SERMAYESİ 4.400.000 T.L.

HER TÜRLÜ BANKA MUAMELELERİNİ

En Müsait Şartlarla Yapar.

KÜÇÜK TASARRUF HESAPLARI

İçin Zengin Para İkramiyeleri Verir

İstanbul Şubesi — Bahçekapı	Tel.: 24477
Osmanbey Ajanı — Osmanbey	Tel.: 80481
Lâleli Ajanı — Lâleli	Tel.: 25689

İNSANIN KIYMETİ

Haydi, artık dideler rûşen olsun!.. İnsanın, yâni biz eşrefi mahlûkatın, gittikçe kıymeti artıyormuş.. Bu müjde hepimizi sevindirecek, düğün bayram ettirecek değil mi? Elbette haklısınız! Bu haber üzerine, artık her gün yüzlerce vatandaşımızın kanına giren kamyon kazalarının, ihmal yüzünden yüzlerce hayatın sönmesine sebep olan Sütlüce fâcialarının, fakir fukarayı adam yerine koymamaktan meydana gellen Çorum felâketlerinin tarihe malolacağını, ve gelecek nesillerin bunları ibretle tetkik edeceklerini zannedeceksiniz.

Fakat, sizi hayal sükûtuna uğrattığımız, boş ümitlere kapılmanıza sebep olduğumuz için bizi affedin! Evet, dediğimiz doğru! İnsanın kıymeti gün geçtikçe artıyormuş, yalnız bir nokta var ki, bu yükselişin mahiyeti müsbet değilmiş.

Geçende doktor Possoni isimli bir Amerikalı bilgin bir etüd neşretmiş. Bunda, dünya kurulalıberi meydana gelen savaşlarda her ölünün kaça mal olduğu hesaplanıyormuş.

Doktor Possoni'nin hesaplarına göre, Sezar zamanında bir insanın değeri 10 lira 83 kuruşmuş. Napoleon devrinde, bu miktar kabararak 6550 liraya çıkmış. Birinci umumî harpte bir ölü 71250 liraya malolmuş. İkinci cihan harbi ise, rekor teşkil ederek beher kurban için 142,500 lirayı bulmuş..

İnsan hayatı gün geçtikçe kıymetleniyor, dediğimiz zaman hata mı etmiş oluruz?..

Yalnız, şurası var ki, belki de hayatlarında on paralık değerleri olmamış olan savaş ölülerinden pek çoğu, 142 bin gibi muazzam bir paraya patladıklarını bilmiş olsalar, ölümlerine yanmazlar mı dersiniz?..

—«o»—

AMAN KARICIĞIM ŞİMDİ SIRASI MI?.

Bir ahpaplarının tavsiyesi ile yeni bir hizmetçi bulmuşlardı. Bu çıtı pıtı,, fındık kurdu, karım Lokman hekimin «Ay!» dediği cinsten bir kızcağız.

Aradan bir kaç gün geçmişti. Bayan sevgili kocasını genç kızla aşna fişne vaziyette yakalamaz mı? Açtı ağzını,, yumdu gözünü ver yansın etti!..

Hepsini ses çıkarmadan dinleyen bay bir aralık:

— Yo hanım! dedi. Artık yeter! Bütün bunları hizmetçinin yanında söylemenin sırası mı? Sonra beni kızla yüz göz edeceksin!,,

T. GARANTİ BANKASI'nın

1949 İkramiye keşidelerine iştirâk ediniz.

12 ayda 12 çekiliş

Senede:

1465	Adet para ikramiyesi.
3000	
1500	
1000	Liralık büyük ikramiyeler.
200,000	**Liralık GARANTİ APARTIMANININ 2 dairesi**
2	Kıymetli Arsa (İstanbul ve İzmir'de)
2	Lüks otomobil
396	adet ÇOCUK DOĞUM GÜNÜ Hediyeleri.
100	Liralık bir hesapla bütün çekilişlere ve 25 lira ile
1-13	Yaş arası çocuk hesapları keşidesine girersiniz
Her	100 Lira için ayrı bir kur'a numarası verilir.

Hesapların keşide gününe kadar düşürülmemesi şarttır.

Okul tasarruflariyle diğer para biriktiren müesseseler mevduatına en müsait faiz verilir ve bütün ikramiyelere iştirâk ettirilir.

Tafsilât gişelerimizde...

Sevişenlere Düşmanlık

Dünya kurulalıberi kanun hâline gelmiştir; iki genç birbirini sevdi, hayatlarını birleştirmek istedi mi, gelsin itiraz, mümanaat, hattâ tehdit... Ama, bu anaların, babaların, kardeşlerin itirazları ciddî sebebe dayanmazmış! Varsın dayanmasın!. Lâkin, birbirini seven bu çift bütün bu Nuh deyip Peygamber demiyen gürûhtan daha akıllı, daha ferasetli imiş!.. Varsın olsun!.. Ezelî kanundur bu, sevişenlere el birliği ile karşı konulur!.. Bunun sebebi birazda fasikî mahrumluktur ya!.. Bu gibi haller, Fröyd'ün gözü ile incelense bu neticenin çıkacağına yüzde yüz eminim.

Neyse, geçenlerde Napolili iki sevdazade, büyük bir şans eseri, ölümden kurtulmuşlar ve inatları yüzünden evlâtlarının katili olacak olan büyükleri de bu suretle yola getirmişler.

Antonio di Vayo isimli 20 yaşında bir gençle Maria Santanyel adında 18 lik bir kızcağız birbirlerini deli gibi seviyorlarmış... Ayrı yaşayamıyacaklarına kanaat getiren gençler evlenmeğe karar vermişler. Antonio bir vasıta ile kızı babasından istetmiş... Tabii, ezelî kanun harekete geçerek, «Olmaz!» vaveylâları kopmuş. Hele bu işte en ileri giden kızdan bir kaç yaş büyük olan ablası imiş...

Anlatılmaz bir ümitsizliğe düşen gençler, ayrı yaşamaktan ise ölmeğe karar vermişler.

Delikanlı bir dostundan bir tabanca tedarik etmiş ve sevgilisi ile, hayatlarına son vermek üzere, tenha bir yerde buluşmuş......

İki bedbaht sevdalı öpüşmüşler, sevişmişler, ağlamışlar ve öteki dünyada birleşmek üzere hazırlığa başlamışlar.

Genç adam tabancayı kızın alnına dayamış ateş etmiş... kızcağız «pat» diye sırt üstü düşmüş. Bu defa kendi şakağına dayayarak tetiğe basmış. O da dildadesinin yanına yuvarlanmış...

Hâdiseyi gizlice seyreden tabancanın asıl sahibi, âşıkların ana ve babasını çağırarak manzarayı göstermiş ve tabancada sadece barut bıraktığını anlatmış.

İnatlarının sökmiyeceğini anlayan zâlim ihtiyarlar korkudan bayılan gençleri ayıltıp nikâh etmişler.

MEZAR YERİNE TUZLUK

Yeni Zelandalı bir adam bıraktığı vasiyetnamede cesedinin yakılmasını ve tozlarının tuzluğa konularak rafadan yumurta yerken karısı tarafından kullanılmasını istemektedir.

Bu suretle ölümünden sonra da cemiyete faydalı olacağını söyleyen kocanın tavsiyesini yerine getirmemek için karısı artık rafadan yumurta yememeğe karar vermiştir!

Menfaatinizi korumak istiyorsanız
AYDEDE
ye ilân veriniz çünkü:
AYDEDE
de çıkan ilânların ömrü bir günlük
değildir.

AYDEDE

SIYASI HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	6 Lira
»	Memleket dışı	11 »
1 Senelik	Memleket içi	11 »
»	Memleket dışı	21 »

Amerikalı Kimdir?

Yıllardanberi edindiğimiz bâzı peşin hükümler vardır ki, bir türlü bunların yanlışlığını, eskidiğini, değişipte tamamile başka bir şekil aldığını bir türlü kabul edemeyiz. İşte, bunlardan biri de Amerikalılar hakkındaki bilgimiz, onları görüş tarzımızdır.

Eskidenberi kafalarımıza yerleşmiş olan bir kanaata göre, Amerikalı milyonla oynayan, garabet meraklısı, iyi yemekten, iyi içmekten hoşlanan, güler yüzlü bir mahlûktur. Ve bittabi, bu mes'ut insanların yaşadığı bu masallar diyarı hayallerimizi doldurur; bir gün olupta oraya gidebilmek, bu cennet hayatından bizler de hissemend olmak ateşile yanar, tutuşuruz...

Fakat, bilemeyiz ki, Amerika denilen âlem, her bir parçası vatandaşlardan mürekkep olan, kocaman, korkunç bir makinedir. Bu, durmadan, dinlenmeden işlediği için, parçaları teşkil eden ferdlerin manevi hayatta hiç bir ilgileri yoktur.

Her Amerikalı, bu muazzam makinedeki rolü kadar ilme ve irfana mâliktir. Hayat o derece suni ve iptidai bir şekilde tanzim edilmiştir ki, eski medeniyetlerin çocukları olan bizler, buna bir saniye bile tahammül edemez, eski dünyanın manevi huzuruna can atarız.

Evet, bilemeyiz ki, Amerikalı koşmağı âdet edinmiş bir mahlûktur. Bunu niçin yapar? Geciktiği, yetiştirmeğe mecbur olduğu bir şey mi vardır? Hayır!.. Bu cemiyet sırf koşuşma üzerine kurulmuştu. Amerikayı ziyaret eden bir Avrupalı gazeteci görüşlerini şu satırlarla ifade ediyor: «Amerikalı evinin merdivenlerini koşa koşa iner. Sokağa çıkar. Kendisini işinin bulunduğu yere götüren yeraltı treninden çıktığı zaman alabildiğine koşar ve yazıhanesine nefes nefese dalar... Bu kadar koşan, kendini parçalayan bu adamın çok mühim bir işi olması lâzımdır değil mi?... Bu müteläşi Amerikan vatandaşı odasına girer girmez kendisini koltuğa atar ve ayaklarını yazı masasının üstüne koyarak gazetesini okumağa başlar!..» tığı zaman bir koşudur tut-

Evet bilemeyiz ki, yüzlerce katlı muhteşem binaların arkasında, sefil insanların kaynaştığı pislikten geçilmez mahalleler, muazzam fabrikaların, modern çiftliklerin, mütena meyva bahçelerinin yanında milyonlarca işsiz insan sürüsü vardır.

Amerikanın ve Amerikalının ne garip bir mahlûk olduğunu anlamak için, bütün dünyada milyonlarca satan Life mecmuasında çıkan bir resimli raportaja gözatmak kâfidir.

Bu derginin bir röportajcısı bir arkadaşı ile, Nev-York'un en kalabalık bir yerinde baygınlık taklidi yaparak sırt üstü yere yatacağı ve hiç kimsenin kendisi ile alâkadar olmayacağı hakkında bahse girmiş. Mecmuanın seri halindeki fotoğraflarında gördüğümüze göre, şehrin en kalabalık semtinde, yer altı treni istasyonunun ağzında baylu boyuna uzanmış bir adamın yanından geçenlerin kimi şöyle bir bakıyor, kimi başını bile çevirmiyor; hattâ, bâzıları üzerinden bile atlıyor...

İşte, Marşal plânı ile zavallı Avrupaya yardımda bulunan Amerika ile yerde baygın yatan bir vatandaşlarına en küçük bir yardımda dahi bulunmağı akledemeyen Amerika!...

İki devlet adamı:

ATTLEE'NİN CÖMERTLİĞİ

İngiltere başvekili Attlee'den bahseden eski emirler neferi diyor ki:

— Çanakkale harbinden yaralı dönmüştü. Evi idare için hiç paramız olmuyordu. Zira binbaşım, nesi varsa civardaki fakir komşulara dağıtıyordu. Binbaşım tam mânasile güvenilecek adamdır. Bir kere tuttuğunu artık bırakmaz!

HERRIOT'NUN ÇALIŞKANLIĞI

Yaşı 77 yi bulmuş olan Fransız Millet meclisi başkanı ve Türk dostu Herriot'ya istirahat tavsiye edenlerin aldıkları cevap şudur:

— İstirahat mı? Bunu sonra düşünürüz. Şimdi yapılacak çok iş var!

Başkan her gün bütün Fransız ve dünya basınından seçilip kesilmiş, masası üstüne konmuş yazıları okur. En ziyade meşgul olduğu mesele devletler arası vaziyettir. Ekseriya der ki:

— Dünyada sulhü temin ediniz, iç siyasetimizi yoluna koymak işten bile değildir.

BİZLER YARDIMCIYIZ!..

Pariste, harp sonrasının en büyük milletlerarası hava gösterileri yapılıyordu. Aşağı yukarı on beş millet bu müsabakalara katılmıştı.

Her millete ayrılan çadırların önünden geçenler, İtalyan çadırının önünden geçerken garip bir manzara ile karşılaştılar. Beş tane iri yarı, pehlivan yapılı paraşütçünün ortasında ürkek bakışlı, sıska, yerden yapma bir adam duruyordu. Seyircilerden biri dayanamadı sordu:

— Sizleri anladık ama; bu zavallının aranızda ne işi var?..

Pehlivan yapılı paraşütçülerden biri cevap verdi:

— Paraşütle asıl atlayacak olan odur! Biz uçağın üstüne çıkması için ona yardım ederiz!

BANA DAİREYİ HATIRLATIYOR!.

Papanın istirahat etmesi için Roma civarında bir yazlık köşk yaptırılmasına karar verilir. Lâzım gelen tahsisat bulunur ve inşaata genç bir mimar memur edilir.

Bir kaç ay içinde köşk biter ve döşenir. Papa taşınmadan önce görmek ister. Genç mimar Mukaddes Peder'in önüne düşer...

Mükellef yemek salonuna girerler; Papa hayran kalır; tebriklerini sunar. Genç mimarda ağız bir karış açılır, gerdan kırarak teşekkürler eder. Oturma salonuna dolarlar. Papa neşesinden elçırpacak haldedir... Genç mimarı takdis eder...

Sıra yatak odasına gelir. Mukaddes Peder, şahane bir karyolanın, cânım atlas perdelerin, ceviz bir gardrobun süslediği bu odaya girince birden kaşlarını çatar, başucundaki duvara asılmış haçı göstererek,

— Bu ne! diye bağırır ve mimarın şaşkın bakışları karşısında ilâve eder, bana, burada daireyi hatırlatacak bir şey istemem!..

KADININ İSİM DEĞİŞTİRMESİ

Evlenince bir kadının ismini kaybedip kocasının ismini alması, kadınların şahsiyetini bozan ve onları küçük düşüren fena bir âdettir.

DOĞUM GÜNÜ HEDİYESİ

İsmi lâzım değil. Tanınmış sahne sanatkârlarımızdan bir bayan, Urfalı bir yağ tüccarı ile düşüp kalkmağa başlamıştı.

Elin ağzı torba değil ki büzesin!.. Eşi dostu, sahne arkadaşları, ismini söylemekte mâzur olduğumuz, bu bayanın sevgilisi tarafından gece gündüz döğüldüğünü ve sevimli sanatkârın bundan büyük zevk daydığunu söylemektedirler.

Geçenlerde bir gün, sahneye çıkmak üzere, soyunma odasında soyunurken arkadaşları vücudünün çürük, çarık içinde perişan hâlini gördüler.

— Ayol bu ne hâl?... diye sordular.

Sevimli sahne yıldızı:

— Ne olacak! diye cevap verdi. Doğum günümiçin sevgilimin hediyeleri!..

T. C.
ZİRAAT BANKASI
1949 ikramiye tutarını
300.000 liraya
yükseltmiştir.
4 Çekilişin her birinde
25.000
10.000.
5.000, liralık
İkramiyelerden başka 1000 lira ile 50 lira arasında 458 muhtelif ikramiye vardır. Şansınız yardım ederse istediğiniz yerde, istediğiniz EVİ, ARSAYI, TARLAYI, EŞYAYI alabilirsiniz.
ÇEKİLİŞLER:
28 Şubat - 30 Mayıs
31 Ağustos - 30 Aralık
İkramiyelerden faydalanmak için keşide yapılacak ayın üçüne kadar vadesiz tasarruf hesabında 100 lirası bulunmak ve bu miktarı çekiliş tarihine kadar devamlı şekilde muhafaza etmek kâfidir. Aynı müddet zarfında hesaplarında 100 liradan fazla bir bakiyeyi muhafaza edenler her 500 lira için ayrı bir kur'a numarası alırlar.

HANIMELİ
Türkiyenin en güzel kadın gazetesidir, her kadının mutlaka her zaman alması şarttır.

Sahibi: F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden: M. Nevzat Yiğit
İdare yeri: Cağaloğlu Türbedar Sokak No: 18 — İstanbul
Dizildiği ve basıldığı yer: Dr. Nuri AKÇA Matbaası